

**Návrh rozpočtového plánu
Slovenskej republiky na rok 2015**

október 2014

OBSAH

ZHRNUTIE	4
I. Makroekonomické predpoklady návrhu rozpočtu.....	7
I.1. Externé predpoklady prognózy	7
I.2. Makroekonomická prognóza - rast potiahne aj spotreba domácností	8
I.3. Vplyvy konsolidácie.....	11
I.4. Hodnotenie prognóz výbormi pre makroekonomické a daňové prognózy.....	13
II. Rozpočtové ciele	14
II.1. Aktuálny vývoj verejných financií	14
II.2. Štrukturálna bilancia a výdavkový benchmark	16
II.2.1. Štrukturálna bilancia.....	16
II.2.2. Výdavkový benchmark	20
II.3. Prognóza hrubého dlhu verejnej správy.....	21
II.4. Uplatnenie ustanovení zákona o rozpočtovej zodpovednosti	24
III. Príjmové a výdavkové ciele rozpočtu verejnej správy.....	26
III.1. Príjmové ciele rozpočtu verejnej správy.....	26
III.1.1. Boj proti daňovým únikom.....	26
III.1.2. Príjmy verejnej správy v 2014 a 2015	26
III.2. Výdavkové ciele rozpočtu verejnej správy podľa ich funkcie	27
III.3. Saldo verejnej správy v scenári nezmenených politík.....	29
III.4. Popis opatrení.....	30
IV. Naviazanie rozpočtového plánu na ciele stratégie rastu a zamestnanosti a špecifické odporúčania Európskej komisie.....	36
IV.1. Zamestnanosť.....	36
IV.2. Školstvo a podpora vedy a výskumu.....	37
IV.3. Podpora podnikateľského prostredia a rastu	37
V. Porovnanie s programom stability	38
PRÍLOHY.....	39

ZOZNAM BOXOV

Box 1: Makroekonomická prognóza v metodike národných účtov ESA2010.....	9
Box 2: Odhad produkčnej medzery na roky 2014 a 2015.....	10
Box 3: Konsolidačné úsilie podľa preventívnej časti Paktu stability a rastu.....	19
Box 4: Vplyv ESA 2010 revízie národných účtov na verejný dlh.....	23
Box 5: Úprava vyhlášky a metodického usmernenia ku klasifikácii COFOG ŠUSR.....	28
Box 6: Reforma štátnej správy ESO.....	33

ZOZNAM TABULIEK

Tab 1: Veľkosť konsolidačných opatrení.....	11
Tab 2: Rozpočtové opatrenia s vplyvom na HDP.....	11
Tab 3: Vplyv opatrení na HDP (v p. b.) podľa makromodelu IFP.....	12
Tab 4: Aktuálny odhad salda verejnej správy v roku 2014 (zmeny oproti schválenému rozpočtu).....	14
Tab 5: Daňové a odvodové príjmy verejnej správy v roku 2014.....	15
Tab 6: Plnenie kritérií investičnej klauzuly Paktu stability a rastu pre SR.....	17
Tab 7: Konsolidačné úsilie.....	19
Tab 8: Výdavkový benchmark.....	20
Tab 9: Hrubý dlh verejnej správy.....	21
Tab 10: Vplyv na zmenu hrubého dlhu verejnej správy.....	22
Tab 11: Príjmy verejnej správy v roku 2014 a 2015.....	27
Tab 12: Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG.....	27
Tab 13: Porovnanie bilancie výdavkov a príjmov a scenára nezmenených politík v roku 2015.....	30
Tab 14: Opatrenia zahrnuté v návrhu rozpočtu verejnej správy.....	30
Tab 15: Prognóza vybraných indikátorov vývoja ekonomiky SR.....	38
Tab 17: Porovnanie s Programom stability.....	38

ZOZNAM GRAFOV

Graf 1: Konsolidačné úsilie a saldo VS.....	4
Graf 2: Vývoj hrubého dlhu.....	5
Graf 3: Porovnanie výnosov krajín jadra a periférie (%).....	8
Graf 4: Vývoj indikátorov dôvery v krajinách eurozóny.....	8
Graf 5: Príspevky k rastu HDP - štvrtročne.....	9
Graf 6: Príspevky k rastu HDP - prognóza.....	9
Graf 7: Porovnanie prognóz makroekonomických základní pre rozpočtové príjmy s členmi výboru.....	13
Graf 8: Príspevky faktorov k zmene hrubého dlhu.....	23
Graf 9: Čistý dlh.....	23
Graf 10: Vývoj efektívnej daňovej sadzby DPH (2008 – 2014).....	26
Graf 11: Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG v roku 2015 (medziročné zmeny).....	28

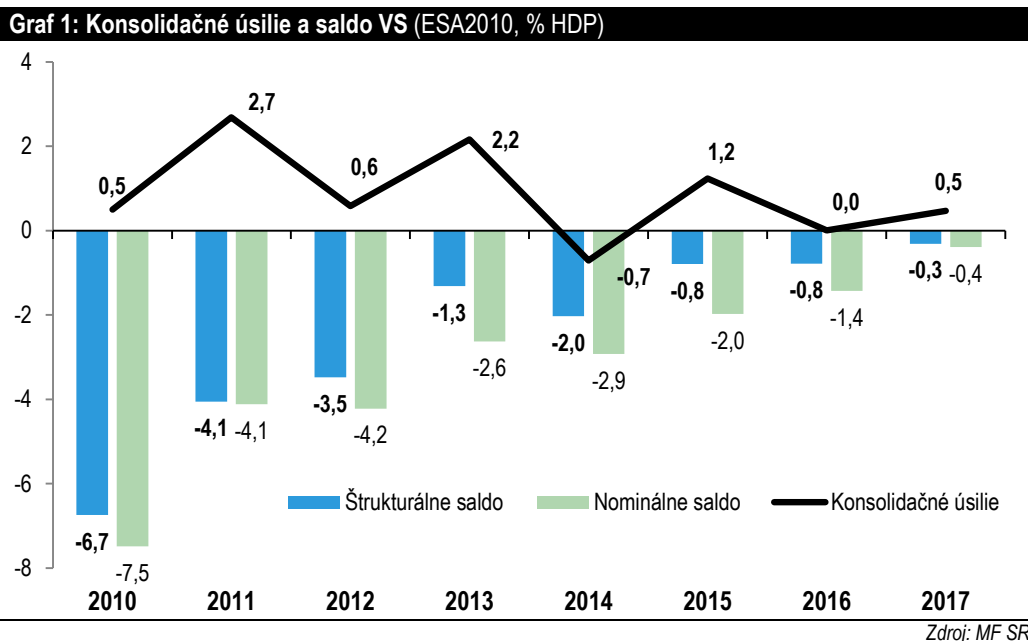

ZHRNUTIE

Deficit verejných financií v roku 2013 klesol na 2,6 % HDP a štrukturálny deficit dosiahol historicky najnižšiu hodnotu 1,3 % HDP. Slovensko vystúpilo z procedúry nadmerného deficitu. Vláda bude v strednodobom horizonte pokračovať v ozdravovaní verejných financií smerom k štrukturálne vyrovnanému rozpočtu. Návrh rozpočtu na rok 2015 je ambicióznejší než vyžadujú európske pravidlá a národná legislatíva. Je zostavený so schodkom na úrovni 1,98 % HDP, ktorý zodpovedá štrukturálnej konsolidácii o 1,2 % HDP. Vývoj počas roka 2014 naznačuje riziká vo výške 0,3 % HDP, no pôvodný cieľ 2,64 % HDP zostáva naďalej v platnosti. Ak by nedošlo k žiadnym zmenám v hospodárskych politikách, deficit by v roku 2015 dosiahol úroveň 3,5 % HDP. Konsolidácia v roku 2015 je takmer z troch štvrtín na strane výdavkov. Hrubý dlh neprekročil ani v roku 2013 hranicu 55 % HDP a v ďalších rokoch bude postupne klesať: Čistý dlh sa stabilizuje okolo 50 % HDP.

Slovensko po výraznom konsolidačnom úsilí v uplynulých rokoch vystúpilo v júni 2014 z procedúry nadmerného deficitu, keďže znížilo udržateľným spôsobom deficit verejných financií pod 3 % HDP. V roku 2013 dosiahol Slovensko jedno z doteraz najvyšších konsolidačných úsilí vo výške 2,2 % HDP. Podľa predbežných údajov z jesennej notifikácie klesol deficit na 2,6 % HDP, čo predstavuje zlepšenie v porovnaní s pôvodným rozpočtovým cieľom až o 0,3 % HDP. **Štrukturálny deficit podľa metodiky EK dosiahol najnižšiu hodnotu – 1,3 % HDP – v histórii Slovenska.** Priemerné konsolidačné úsilie za roky 2010-2013 dosiahol 1,5 % HDP, vyššie ako požadované 1 % HDP podľa odporúčaní Rady EÚ.

Základným cieľom fiškálnej politiky Slovenskej republiky je zabezpečenie efektívnych a dlhodobou udržateľných verejných financií, umožňujúcich trvalý rast kvality života na Slovensku, čo si vyžaduje pokračovať v ozdravovaní verejných financií aj v ďalších rokoch. Stratégia rozpočtovej politiky sa preto po úspešnom vystúpení z procedúry nadmerného deficitu zameria na dosiahnutie **strednodobého rozpočtového cieľa** v roku 2017, ktorý predstavuje štrukturálny deficit vo výške 0,5 % HDP.

Vládny návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2015 je zostavený so **schodkom na úrovni 1,98 % HDP**, ktorý zodpovedá **štrukturálnej konsolidácii o 1,2 % HDP** v porovnaní s aktuálnym odhadom salda v roku 2014. Predkladaný rozpočet verejnej správy na rok 2015 je ambicióznejší než vyžadujú európske pravidlá a ich premietnutie do národnej legislatívy. Vytvorený fiškálny priestor oproti pravidlami vyžadovanému cieľu bude tvoriť rezervu pre makroekonomický vývoj a môže slúžiť na krytie nákladov na odvodovú reformu (zavedenie

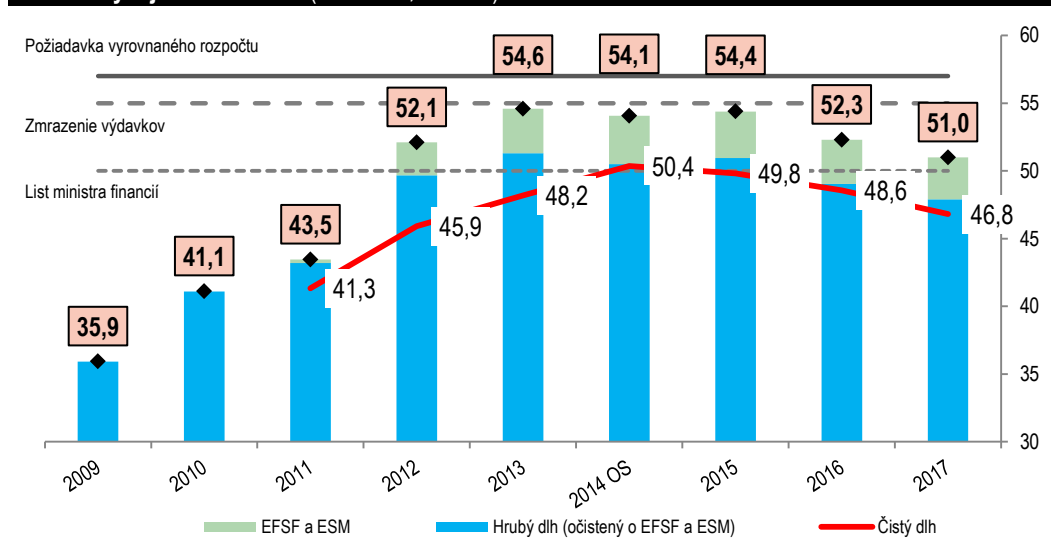
odpočítateľnej položky na zdravotné odvody pre nízkopríjmových zamestnancov) a možných potrieb z kolektívneho vyjednávania najmä v oblasti školstva. V prípade naplnenia cieľa schváleného rozpočtu na rok 2014 vo výške 2,64 % HDP zodpovedá pravidlami požadovanému medzročnému zlepšeniu štruktúrnemu saldu o približne 0,5 % HDP deficit vo výške 2,49 % HDP na rok 2015.

Riziká pre schodok verejnej správy na rok 2014 oproti schválenému rozpočtovému cieľu vo výške 2,64 % HDP dosahujú 0,3 % HDP, no pôvodný cieľ zostáva naďalej v platnosti. V prípade naplnenia rizík by deficit v roku 2014 dosiahol 2,93 % HDP. Hlavné negatívne faktory sú neuznanie nedaňových príjmov z dividend ako akruálnych príjmov v metodike ESA2010, nepriaznivejšie hospodárenie miestnych samospráv, výpadok iných nedaňových príjmov, korekcie EÚ fondov a vyššie výdavky zdravotných poisťovní. **Tieto riziká sú do značnej miery kompenzované lepším výberom daní a odvodov.**

Za predpokladu, že by nedošlo k žiadnym zmenám v hospodárskych politikách (No Policy Change Scenario, NPC), **deficit verejnej správy by v roku 2015 dosiahol úroveň 3,5 % HDP.** Rozdiel v salde verejnej správy medzi scenárom nezmenených politik a návrhom rozpočtu na rok 2015 predstavuje 1,6 % HDP. **Na výdavkovej strane je úspora voči NPC vo výške 1,1 % HDP.** Dosahuje sa prostredníctvom reformy štátnej správy ESO a tlmením niektorých verejných výdavkov, aj v súvislosti s tretím sankčným pásmom dlhovej brzdy. **Na príjmovej strane je celkový pozitívny vplyv oproti NPC vo výške 0,4 % HDP.** Najvýznamnejšie opatrenia sú rozsiahlejšia novela zákona o dani z príjmov, odstraňujúca niektoré výnimky a rozširujúca daňovú základňu, a zachovanie sadzby dane z pridanej hodnoty na úrovni 20 %.

Hrubý dlh verejnej správy dosiahol podľa pôvodnej aprílovej notifikácie Eurostatu ku koncu roka 2013 úroveň 55,4 % HDP. Revízia HDP z novej metodiky ESA 2010 a zmeny v zaradení subjektov do sektora verejnej správy však pravdepodobne spôsobia, že **podiel dlhu na HDP za rok 2013 v októbrovej notifikácii nepresiahne 55 % HDP** a aktuálne sankcie z dlhovej brzdy nebude nutné uplatňovať. V roku 2014 by mal dlh prvýkrát od roka 2008 klesnúť a dosiahnuť úroveň 54,1 % HDP. V nasledujúcom období postupne klesne až na 51 % HDP v roku 2017. Pokles dlhu je podmienený zlepšením primárneho salda (deficitu verejnej správy očisteného o úrokové náklady) a rastom HDP. Vzhľadom na pokračujúcu konsolidáciu sa od roku 2016 predpokladá prvýkrát primárny prebytok verejných rozpočtov. Čistý dlh dosiahol na konci roka 2013 výšku 48,2 % HDP, čo je výrazne pod úrovňou hrubého dlhu, a v tomto roku sa stabilizuje tesne nad úrovňou 50 % HDP.

Graf 2: Vývoj hrubého dlhu (ESA2010, % HDP)

Zdroj: MF SR

Prijímané štruktúrne a výdavkové opatrenia sú zamerané na podporu ekonomického rastu a zamestnanosti pri zvýšení efektívnosti verejných výdavkov. Medzi najvýznamnejšie opatrenia z pohľadu výdavkov patrí reforma

štátnej správy ESO, zvýšenie efektivity v zdravotníctve, či výstavba nových škôlok. Väčšina štrukturálnych opatrení sa zameriava na trh práce, ako v súčasnosti najväčšiu výzvu slovenskej ekonomiky. Súbeh dávky v hmotnej núdzi a mzdy by mal napríklad pomôcť zvýšiť zamestnanosť nízkoprijmových zamestnancov.

V strednodobom horizonte vychádza návrh rozpočtového plánu z návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2015 až 2017 schváleného vládou SR 15. októbra 2014. Návrh rozpočtového plánu je súčasťou požiadaviek vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 473/2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (súčasť tzv. Two-Packu) schválenom v máji 2013.

Nariadenie má za cieľ dosiahnuť lepšiu koordináciu rozpočtovej politiky a štrukturálnych politík, zohľadňujúc pravidlá Paktu stability a rastu a stratégie Európa 2020. Konkrétnym monitorovacím nástrojom je predkladanie návrhu rozpočtového plánu, ktorý prezentuje vývoj fiškálnej pozície, predpokladaný vývoj ekonomiky a popis opatrení rozpočtovej politiky na dosiahnutie stanovených cieľov v strednodobom horizonte. Prezentované údaje umožnia medzi iným detailnejšie zhodnotiť vývoj verejných financií na nasledujúci rok, ktoré sú na rozdiel od programu stability založené na aktuálnom návrhu rozpočtu verejnej správy. Európska komisia následne vydá stanovisko o rozpočtovom pláne, pričom v prípade závažného porušenia Paktu stability a rastu môže požiadať členský štát o prepracovanie rozpočtového návrhu.

Obsah a formálna stránka dokumentu v plnej miere vychádzajú z usmernení Európskej komisie. Základom sú podobne ako pri programe stability dokumenty, ktoré stanovujú minimálne požiadavky na návrhy rozpočtových plánov – aktualizovaná špecifikácia implementácie Two-packu a Smernica o formáte a obsahu návrhu rozpočtového plánu, ekonomického programu partnerstva a správy o emisii dlhu.

I. Makroekonomické predpoklady návrhu rozpočtu

Tempo oživenia hlavných obchodných partnerov Slovenska je pomalé najmä kvôli pretrvávajúcemu geopolitickému konfliktu na Ukrajine a ukotveniu inflácie na nízkych úrovniach. Menová politika v eurozóne tak zostáva naďalej uvoľnená. Eurozóne mierne pomáha aj výkonnosť americkej ekonomiky. Očakávaný rast Slovenska zostáva na solídnych úrovniach najmä vďaka oživeniu spotreby domácností a fixných investícií. Kvôli historicky najnižšej inflácii je dynamika rastu reálnych miezd najvyššia za posledných sedem rokov. Spotrebu domácností podporuje aj tvorba nových pracovných miest, ktorá sa premieta do zníženia miery nezamestnanosti. Ekonomický rast SR bude postupne zrýchľovať a na konci prognózovaného obdobia dosiahne 3,5%. Vplyvom prevažne výdavkovej konsolidácie bude rast HDP oproti scenáru bez zmien v hospodárskych politikách pomalší o 0,5 percentuálneho bodu.

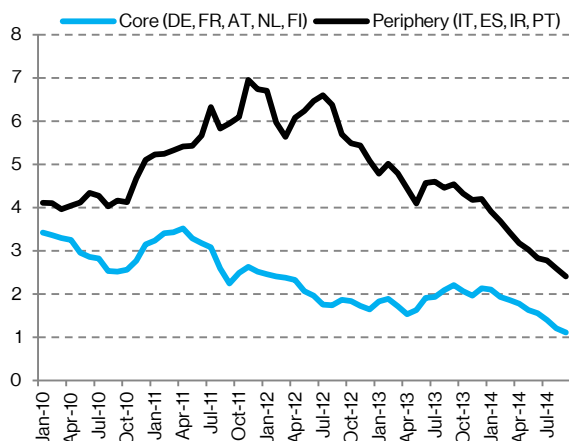
I.1. Externé predpoklady prognózy

Zotavenie externého prostredia bude kvôli rastúcej neistote slabšie. Oživenie ekonomík našich obchodných partnerov v eurozóne bude pomalé a postupné. Ekonomický rast najdôležitejšej ekonomiky eurozóny, Nemecka, bude v období 2014-2015 pod úrovňou 1,5%. Oživenie zahraničných ekonomík tlmí hlavne neistota spojená s konfliktom na Ukrajine a ukotvenie inflácie na nízkych úrovniach. Pretrvávajúce ekonomické nerovnováhy a štrukturálne problémy rovnako obmedzujú priestor pre výraznejší rast eurozóny.

Finančným trhom v posledných mesiacoch dominovala protichodná menová politika ECB a FEDu. ECB v prostredí znižujúcich sa inflačných očakávaní v eurozóne niekoľkokrát znížila sadzby na nové historické minimá (základná 0,05%, refinančná 0,3%). Bezprecedentným krokom medzi veľkými centrálnymi bankami bolo najmä zníženie depozitnej sadzby na zápornú úroveň (-0,2%), ktoré má spolu s cieľovými programami LTRO a nákupmi sekuritizovaných aktív (tzv. ABS) povzbudiť inflačné očakávania do budúcnosti a zlepšiť transmisný kanál menovej politiky. FED povzbudený pozitívnymi správami z americkej ekonomiky pokračoval v obmedzovaní svojej uvoľnenej menovej politiky (tzv. tapering) a oficiálne ohlásil zvyšovanie sadzieb na rok 2015.

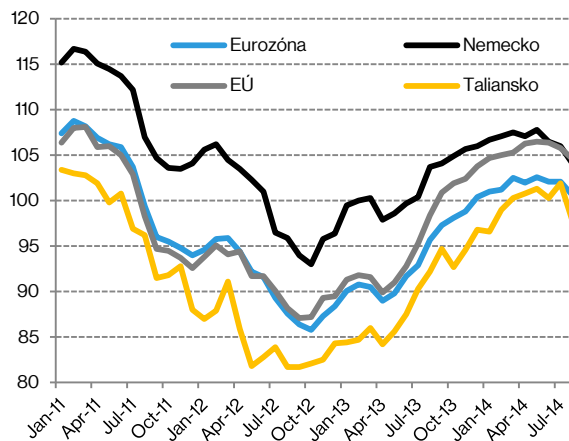
Akciové trhy dosiahli nové maximum, no krátkodobo bola volatilita opakovane výrazne zvýšená pre rusko-ukrajinský konflikt. Výnosy na dlhopisových trhoch v Európe od minulého roka miere poklesli pre očakávanie inflácie výrazne pod cieľovou úrovňou 2% a uvoľňovanie menovej politiky ECB. Naďalej sa darilo stabilizovať situáciu krajín periferie, z ktorých sa všetky vrátili na finančné trhy (Grécko je primárne financované z finančného programu). Rozdiely v bankových sektoroch krajín eurozóny a štrukturálne problémy v nich ale spôsobujú, že pozitívny vývoj na finančných trhoch sa v reálnej ekonomike zatiaľ neprejavuje vo všetkých krajinách rovnako. Pomalé oživovanie úverového financovania väčšie podniky čiastočne nahrádzajú emitovaním korporátnych dlhopisov na finančných trhoch. Cena ropy Brent za posledné štyri mesiace výrazne poklesla (zo 115 USD/bl až na 97 USD/bl). Euro voči doláru vzhľadom na kroky centrálnych bánk výraznejšie oslabilo a drží sa pod hodnotou 1,3 EUR/USD.

Graf 3: Porovnanie výnosov krajín jadra a periférie (%)

Zdroj: Bloomberg

Graf 4: Vývoj indikátorov dôvery v krajinách eurozóny

Zdroj: Eurostat, EK

Ekonomika eurozóny prestala v druhom štvrtroku rásť. Pokračujúca recesia vo veľkých krajinách ako Francúzsko a Taliansko signalizuje ich pretrvávajúce štrukturálne problémy. Druhý kvartál priniesol prekvapivo aj pokles najsilnejšej ekonomiky eurozóny - Nemecka. Predstihové indikátory predpovedajú len minimálne zrýchlenie ekonomickej aktivity v druhej polovici roka. Indikátory IFO a ZEW naznačujú pokračovanie stagnácie aj v Nemecku.

Vyhliadky ekonomického rastu na rok 2015 sa znížili. Zotavenie eurozóny bude pomalé. V roku 2015 očakávame rast na úrovni 1,3 % (oproti 0,7 % v roku 2014). Očakávaný ekonomický rast eurozóny negatívne ovplyvňuje najmä neistota spojená s vývojom konfliktu na Ukrajine a ukotvenie inflácie na nízkych úrovniach.

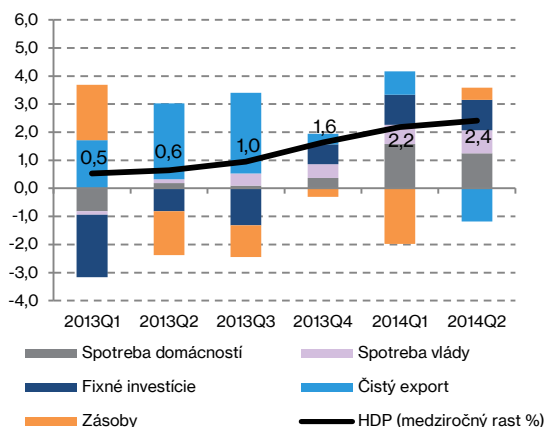
I.2. Makroekonomická prognóza - rast potiahne aj spotreba domácností

HDP v druhom štvrtroku pokračoval v pozitívnom vývoji. Medzikvartálnym rastom o 0,6% sa Slovensko zaradilo medzi najrýchlejšie rastúce krajiny eurozóny. Na rozdiel od minulých rokov bol motorom ekonomického rastu domáci dopyt, ktorý rástol najrýchlejšie od prepuknutia krízy koncom roka 2008. Rast spotreby domácností bol podporený poklesom spotrebiteľských cien, výhodnými podmienkami úverovania, ale najmä pozitívnym vývojom na trhu práce. Investície takisto zrýchlili rast, predovšetkým v nefinančných korporáciách a v službách s vyššou pridanou hodnotou. Rast domáceho dopytu podporil aj rast zamestnanosti a miezd. Na druhej strane, rast vývozu spomalil nad rámec zhoršenia zahraničného dopytu, čo naznačuje pomalšie získavanie trhových podielov na exportných trhoch než doteraz. Rast domáceho dopytu vyústil do zrýchlenia rastu dovozu, čistý export tak k rastu HDP prispel záporne.

Slovenská ekonomika v tomto roku vzrastie o 2,4% a v roku 2015 by mal rast HDP zrýchliť na 2,6%. V druhej polovici tohto roka sa očakáva spomalenie zahraničného dopytu, ktoré sa naplno prejaví až v roku 2015. Ten bude zároveň tlmený aj dodatočnou konsolidáciou a pokles vládnej spotreby tak bude najvýraznejší od roku 2011. Tempo rastu súkromnej spotreby mierne spomalí pod vplyvom pomalšieho rastu nových pracovných miest, postupne sa bude zotavovať aj rast investícií. Spomalenie rastu domáceho dopytu povedie k nižšiemu rastu importu a zahraničný dopyt tak prispieje k rastu opäť kladne. V nasledujúcich rokoch sa hospodársky rast zrýchli a jeho štruktúra bude vyvážená, s miernou prevahou zahraničného dopytu.

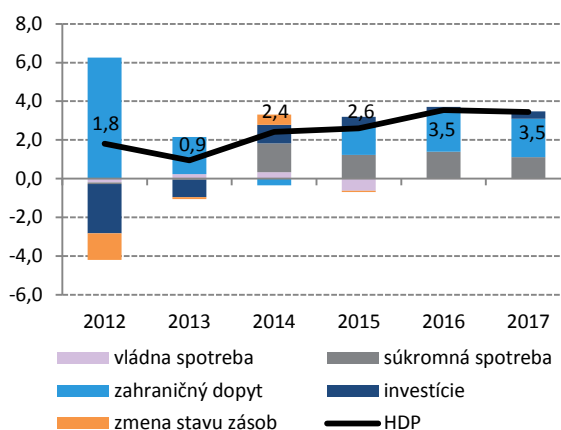

Graf 5: Príspevky k rastu HDP - štvrťročne (p.b.)

Zdroj: MF SR

Graf 6: Príspevky k rastu HDP - prognóza (p.b.)

Zdroj: MF SR

Miera nezamestnanosti poklesne v tomto roku na 13,5% a v budúcom roku dôjde k jej ďalšiemu zníženiu. Oživenie hospodárskeho rastu sa v tomto roku premietne do rastu zamestnanosti najmä v sektore trhových služieb, priemyslu, ale aj verejnej správy. Naopak nepriaznivý je stále vývoj zamestnanosti v stavebníctve.

Reálna mzda v roku 2014 vzrastie o vyše 4%, čo predstavuje najvyššie tempo za posledných sedem rokov. Dôvodom výrazného rastu je nulový rast cien, ako aj nadpriemerný rast nominálnych miezd. V ďalších rokoch rast reálnych miezd mierne spomalí a ich vývoj bude kopírovať produktivitu práce. Rast miezd zaznamená najmä priemysel a trhové služby, kým vo verejnom sektore bude naďalej tlmený konsolidáciou.

Inflácia v tomto roku bude na najnižšej úrovni od vzniku Slovenskej republiky. Očakávaný medziročný rast cien je v tomto roku na úrovni 0,1 %. Pomalý rast cien je výsledkom pozitívneho vývoja nákladových faktorov a slabšej reakcie na dopytové impulzy. Disinflačný impulz z nákladovej strany pramení hlavne z poklesu cien energií a primárnych vstupov na globálnych trhoch. Dynamika nákladových faktorov sa prejavuje poklesom cien tovarov, potravín a energií. V nasledujúcom období očakávame zrýchlenie dynamiky cien vplyvom lepších výsledkov trhu práce a výraznejšej reakcie cien na oživenie dopytu. Inflácia by sa tak v budúcom roku mala pohybovať na úrovni 1,0%.

Box 1: Makroekonomická prognóza v metodike národných účtov ESA2010

Makroekonomická prognóza bola vypracovaná na základe predbežných údajov ESA2010 a odhadov MF SR za minulosť. Ročné národné účty budú zverejnené až v októbri tohto roka a sezónne očistené kvartálne profily časových radov ešte neskôr. MF SR malo v čase vypracovania prognózy k dispozícii len predbežné údaje ročných národných účtov v bežných aj v stálych cenách roka 2005. Základom prognózy v ESA2010 bola preto prognóza vypracovaná štandardným modelovým prístupom v metodike ESA95. Kvôli nedostupnosti kvartálnych profilov boli odhadnuté ročné rasty HDP a jeho zložiek (v stálych aj v bežných cenách) prenesené na nové predbežné úrovne príslušných ukazovateľov v ESA2010, modifikované o odhady MFSR. Výbor pre makroekonomické prognózy schválil prognózu v metodike ESA2010 vrátane odhadov MFSR za minulosť a odhady v stálych cenách roka 2005.

Zavedenie metodiky ESA2010 má pozitívny vplyv na úroveň HDP. Podľa údajov schválených Výborom pre makroekonomické prognózy bol HDP v roku 2012 vyšší o 1,01 mld. EUR (1,5%) oproti údajom v metodike ESA95 a v roku 2013 až o 1,46 mld. EUR (2%). K hlavným zmenám oproti metodike ESA95 patrí preklasifikovanie výdavkov na vedu a výskum, vojenských výdavkov a malých nástrojov.

Tab A: Odhad vplyvu hlavných metodologických zmien na HDP (% zmena)

	2011	2012
Veda a výskum	0,4-0,6	0,5-0,7
Vojenské výdavky	0-0,1	0-0,1
Sektorová klasifikácia	0-0,1	0-0,1
Malé nástroje	0,7-0,9	0,7-0,9
Iné	0,1-0,2	0,1-0,2

Zdroj: ŠÚSR

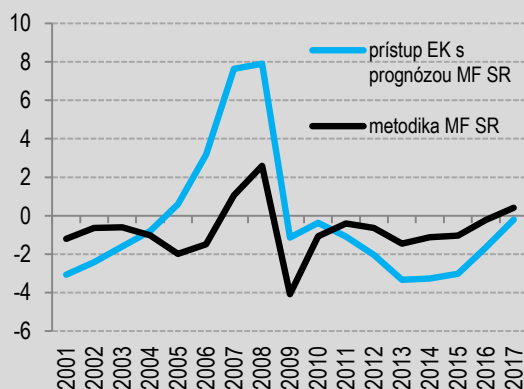
Box 2: Odhad produkčnej medzery na roky 2014 a 2015

Produkčná medzera Slovenska by sa podľa prognózy MF SR s použitím metodiky EK v roku 2014 a 2015 mala pohybovať na úrovni -3,3 %, resp. -3,0 %. V roku 2015 tak príde k miernemu zníženiu cyklickej zložky, no ekonomika zostane podchladená. Podľa metodiky MF SR dosiahne produkčná medzera v rokoch 2014 a 2015 -1,1%, resp. -1,0%.

Cieľom prezentovanej prognózy produkčnej medzery je metodicky sa priblížiť odhadu Európskej komisie (EK), podľa ktorého sa bude hodnotiť štrukturálne saldo rozpočtu SR. Preto MF SR použilo pri odhade produkčnej medzery jednotnú metodiku EK. Údaje o stave ekonomiky od roku 2014 však vychádzali zo septembrovej prognózy MF SR. Ambíciou je pomocou jednotnej metodiky EK zreplikovať produkčnú medzeru na základe aktuálnych prognóz MF SR.

Metodika EK je rozdelená do dvoch krokov. V prvom kroku sa odhaduje a prognózuje trendová miera nezamestnanosti, ktorá je konzistentná so stabilným rastom miezd v hospodárstve (tzv. NAWRU), a trendová zložka celkovej produktivity faktorov (tzv. trend TFP). Na tento účel EK využíva verejne dostupný GAP program, ktorý cez Phillipsovú krivku a Kalmanov filter rozdelí mieru nezamestnanosti ako aj celkovú produktivitu faktorov na trendovú a cyklickú zložku. Keďže aktuálna parametrizácia modelu EK ešte nie je dostupná, MF SR použilo NAWRU a trend TFP z odhadu EK pri jarnej prognóze. V druhom kroku sa potom odhadnuté trendové zložky nezamestnanosti (NAWRU) a celkovej produktivity faktorov (trendu TFP) použijú ako vstupy pre prognózu samotnej produkčnej medzery v programe CONV. Model odhadu produkčnej medzery v programe CONV sa pritom opiera o dekompozíciu produkčnej funkcie ekonomiky na príspevky práce, kapitálu a príspevky celkovej produktivity faktorov.

Graf A: Vývoj produkčnej medzery (% potenciálneho HDP) – prístup EK a metodika MF SR

Zdroj: MF SR

Tab A: Príspevky výrobných faktorov k rastu potenciálneho produktu – prístup EK

	Pot. HDP (rast, %)	TFP*	Zásoba kapitálu	Práca
2009	3,7	2,7	0,3	0,6
2010	3,6	2,6	0,4	0,5
2011	3,7	2,4	0,8	0,5
2012	2,8	2,3	0,2	0,3
2013	2,3	2,2	-0,1	0,2
2014F	2,3	2,1	0,1	0,1
2015F	2,3	2,0	0,2	0,1
2016F	2,1	2,0	0,2	-0,2
2017F	2,0	2,0	0,3	-0,3

*Celková produktivita faktorov

Zdroj: MF SR

Odhad potenciálu ekonomiky a produkčnej medzery MF SR sa metodicky odlišuje od odhadov EK. MF SR zverejňuje odhad pomocou vlastnej metodiky v rámci pravidelného Výboru pre makroekonomické prognózy. Podľa metodiky MF SR dosiahne produkčná medzera v rokoch 2014 a 2015 približne -1,1%, resp. -1,0%.

Rozdiely v metodikách MF SR a EK sa týkajú takmer všetkých zložiek výpočtu, aj keď základná metóda je totožná. Obe inštitúcie počítajú potenciálny produkt pomocou Cobb-Douglasovej produkčnej funkcie. Najvýznamnejší rozdiel spočíva najmä v historických dátach celkovej produktivity faktorov (TFP). MF SR zvyšuje potenciálny produkt v rokoch 2005-2008 tak, aby zodpovedal štrukturálnym zmenám v ekonomike, ktoré spoločná metóda EK nedokáže zachytiť. Nadmerne vysokú produkčnú medzeru v rokoch 2007-2008, ktorá vyplýva z metódy EK, pritom nepotvrďujú iné

ukazovateľov nerovnováhy (čistá inflácia, saldo bežného účtu platobnej bilancie či jednotkové náklady práce). Rovnako veľkosť podchladenia v roku 2013 je podľa metodiky EK oproti roku 2009 väčšia, čo nezodpovedá relatívnej veľkosti dopytových šokov v týchto dvoch „V“ v pokrízovom období.

I.3. Vplyvy konsolidácie

Konsolidácia v roku 2015 spomalí rast HDP o 0,5 p. b. Opatrenia s identifikovaným priamym vplyvom na HDP sú vo výške 1,3% HDP, z čoho 0,9% HDP sú opatrenia na výdavkovej strane a 0,4% HDP na príjmovej strane.

Za predpokladu nezmenených politík (NPC) by deficit verejnej správy (VS) v roku 2015 dosiahol hodnotu 3,5 % HDP. Návrh rozpočtu verejnej správy obsahuje oproti scenáru nezmenených politík opatrenia vo výške 1,6 % HDP (1 211 mil. eur), vďaka ktorým by deficit verejnej správy SR mal v roku 2015 dosiahnuť 1,98 % HDP. V tejto časti je vyčíslený celkový vplyv konsolidácie na hlavné makroekonomické veličiny slovenskej ekonomiky. Z prepočtov vplyvu balíčka na HDP boli vynechané konsolidačné opatrenia, ktoré nemajú priamy vplyv na HDP. Nad rámec návrhu rozpočtu počítame s odvodovou reformou a mierne vyššími platmi učiteľov.

Tab 1: Veľkosť konsolidačných opatrení (ESA 2010, % HDP)

	2015
1. Saldo VS pri NPC scenári*	-3,54
2. Saldo VS - rozpočet	-1,98
3. Veľkosť konsolidačných opatrení (2-1)	1,6
- v mil. eur	1 211
4. Veľkosť opatrení s priamym vplyvom na HDP	1,3
- v mil. eur	986

* NPC neuvažuje s prípadnými zmenami v rizikových prémiech dlhu.

Na výdavkovej strane rozpočtu sú obsiahnuté opatrenia s priamym vplyvom na HDP vo výške 697 mil. eur., čo predstavuje 0,9 % HDP. V bežných výdavkoch ide najmä o škrt v medzispotrebe (213 mil. eur) a šetrenie v kompenzáciách zamestnancov vyplývajúce z reformy ESO. V opačnom smere pôsobia ostatné bežné výdavky (52 mil. eur). Celkovo je najvýznamnejšia úspora v kapitálových výdavkoch vo výške 389 mil. eur, kde sa očakáva hlavne šetrenie samospráv. Opatrenia na strane výdavkov budú vplývať na ekonomiku prostredníctvom nižšej konečnej spotreby vlády, nižšieho rastu zamestnanosti vo verejnom sektore a zníženými verejnými investíciami.

Tab 2: Rozpočtové opatrenia s vplyvom na HDP (mil. eur, ESA 2010, rozdiely oproti NPC)

	Kategórie	Makroekonomické vplyvy	
			2015
Zvýšenie príjmov s priamym vplyvom na HDP celkom (1.-3.)	P	kompenzácie, I, CPI	289
(v % HDP)			0,4
1. Ponechanie sadzby DPH na 20%	P	CPI	270
2. Zmeny v ostatných daniach z produkcie a dovozu	P	CPI, PY	-35
3. Úpravy v legislatíve DPPO	P	kompenzácie, I, PY	213
4. Úpravy v legislatíve DPFO	P	kompenzácie, C	7
5. Daň vyberaná zrážkou	P	ceny, I, kompenzácie	5
6. Príspevky na sociálne zabezpečenie	P	ceny, I, kompenzácie	-152
7. Nedaňové príjmy	P	ceny, I, kompenzácie	103
8. Granty a transfery	P	ceny, I, kompenzácie	-122

Zníženie výdavkov s priamym vplyvom na HDP celkom (4.-8.)	V	kompenzácie, G, I	697
(v % HDP)			0,9
9. Zníženie osobných výdavkov štátneho rozpočtu	V	kompenzácie, G	62
10. Úspory vo výdavkoch na medzispotrebu štátnej správy	V	G	213
11. Zmeny v zdravotníckych výdavkoch	V	G	85
12. Zníženie investícií verejnej správy (samosprávy)	V	I	389
13. Ostatné zmeny vo výdavkoch	V	G	-52
A. Celkové zmeny s priamym vplyvom na HDP¹⁾	P+V		986
(v % HDP)			1,3
B. Celkové zmeny (príjmy + výdavky) oproti NPC	P+V		1 211
(v % HDP)			1,6

Pozn.: ide o vplyv na saldo VS, t.j. (+) znamená zlepšenie a (-) zhoršenie salda.

skratky: P- príjmy, V- výdavky I – fixné investície, G – spotreba verejnej správy, kompenzácie - vplyv na zamestnanosť a mzdy

1) Opatrenia vrátane kolektívneho vyjednávania najmä v školstve a zavedenia odpočítateľnej odvodovej položky pre nízkoпрíjmových zamestnancov.

Návrh rozpočtu VS pre rok 2015 obsahuje dodatočné **príjmové opatrenia** s priamym vplyvom na HDP **vo výške 289 mil. eur (0,4 % HDP)**. Príjmové opatrenia by mali vplyvať na ekonomiku cez mierne zvýšenie cien a zníženie kompenzácií a ziskov v ekonomike, ktoré sa premietnu do znížených súkromných investícií.

Konsolidácia v roku 2015 spomalí rast HDP o 0,5 p. b. Predpokladaná veľkosť konsolidačného balíčka pre účely odhadu vplyvu fiškálnej konsolidácie na vývoj ekonomiky je 1,3% HDP, z čoho 0,9% HDP sú opatrenia na výdavkovej strane a 0,4% HDP na príjmovej strane. Odhadnutý fiškálny multiplikátor pre rok 2015 je vo výške 0,4. Pre porovnanie, multiplikátor balíčka v roku 2011 bol odhadnutý vo výške 0,4, v roku 2013 vo výške 0,2 a pre rok 2014 vo výške 0,4¹. Balíček bude mať najvýznamnejší vplyv na spotrebu vlády a fixné investície. Vplyv na mzdy, zamestnanosť a spotrebu domácností bude len mierny. Vzhľadom na utlmenejšiu ekonomickú aktivitu sa spomalí aj rast dovozu. Vplyv na cenový vývoj je rovnako len mierny.

Tab 3: Vplyv opatrení na HDP (v p. b.) podľa makromodelu IFP		2015
opatrenia s priamym vplyvom na HDP		-1,3
príspevok k medziročnej zmene HDP		-0,5
- z toho	spotreby domácností	-0,1
	spotreby vlády	-1,6
	fixných investícií	-0,9
	importu	-0,3
príspevok k zmene CPI		-0,1
	zamestnanosti	-0,2
	mzdy	-0,1

zdroj: MF SR

¹ Odhady pre roky 2011 a 2013 vychádzajú z priemerných hodnôt multiplikátorov podľa makroekonomického modelu IFP, SVAR analýzy [Odhadu vplyvu fiškálnej konsolidácie na rast HDP v SR](#) a DSGE modelu MF SR. Odhady na rok 2011 a 2013 vychádzali z notifikovanej skutočnosti, kým za rok 2014 bola použitá prognóza vývoja verejných financií.

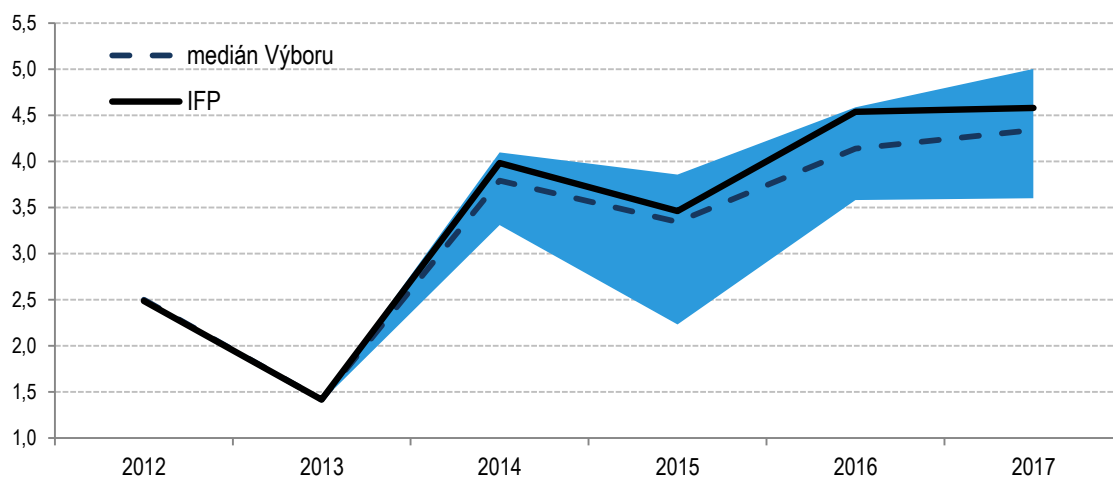

I.4. Hodnotenie prognóz výbormi pre makroekonomické a daňové prognózy

Aktuálna strednodobá prognóza makroekonomického vývoja vypracovaná MF SR bola všetkými členmi Výboru pre makroekonomické prognózy (NBS, SAV, Infostat, Tatra banka, UniCredit, SLSP, VÚB, ČSOB a Sberbank) **charakterizovaná ako realistická**.

Prognóza MF SR sa vzhľadom na vplyv na rozpočtové príjmy na rok 2015 nachádza veľmi blízko mediánu členov Výboru pre makroekonomické prognózy. Tento vplyv je vyjadrený ako vážený priemer jednotlivých relevantných základní pre rozpočtové príjmy, pričom ako váhy sú použité podiely jednotlivých daní na celkových rozpočtových príjmoch¹.

Graf 7: Porovnanie prognóz makroekonomických základní² pre rozpočtové príjmy s členmi výboru

Zdroj: MF SR

Na makroekonomickú prognózu nadväzuje aktuálna daňová prognóza MF SR zahrnutá v návrhu rozpočtu, ktorá bola **hodnotená všetkými** členmi Výboru pre daňové prognózy (NBS, Infostat, ČSOB, SLSP, Tatra banka a UniCredit Bank) ako **realistická**.

Výbor pre makroekonomické prognózy a Výbor pre daňové prognózy sú zriadené v súlade ústavným zákonom 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti ako poradný orgán ministra financií. Cieľom výborov je dosiahnuť vyššiu transparentnosť, objektívnosť a kvalitu makroekonomických a daňových prognóz. Výbory vypracúvajú prognózy minimálne dvakrát ročne, do 15. februára a do 30. júna bežného rozpočtového roka. V mimoriadnych prípadoch môže zasadnutie výboru zvolať predseda výboru, minister financií, alebo nadpolovičná väčšina členov výboru.

Členmi výborov sú okrem MF SR zástupcovia od vlády nezávislých inštitúcií (NBS, SAV, Infostat a súkromné banky). Členovia Výboru pre makroekonomické prognózy hodnotia makroekonomickú prognózu MF SR slovnými slovami *konzervatívna*, *optimistická* alebo *realistická*. Daňovú prognózu MF SR členovia Výboru pre daňové prognózy hodnotia zaslaním svojej prognózy, ich hodnotenie sa vypočíta automaticky na základe odchýlky. **Prognóza MF SR je prijatá za prognózu výboru, ak ju nadpolovičná väčšina členov označí za konzervatívnu alebo realistickú**. V prípade, že prognóza nedostane takéto hodnotenie, má MF SR povinnosť prognózu prepracovať a znova predložiť výboru na posúdenie. Proces sa opakuje, až kým prognóza MF SR nie je prijatá za prognózu výboru.

² Makroekonomické základne pre rozpočtové príjmy (váha ukazovateľov závisí od podielu jednotlivých daní na celkových daňových a odvodových príjmoch); Mzdová báza (zamestnanosť + nominálna mzda) – 51,1%, Nominálna súkromná spotreba – 25,7%, Reálna súkromná spotreba – 6,6%, Nominálny rast HDP – 9,9%, Reálny rast HDP – 6,7%.

II. Rozpočtové ciele

Základným cieľom fiškálnej politiky Slovenskej republiky je zabezpečenie efektívnych a dlhodobo udržateľných verejných financií, umožňujúcich trvalý rast kvality života na Slovensku, čo si vyžaduje pokračovať v ozdravovaní verejných financií aj v ďalších rokoch. Stratégia rozpočtovej politiky po úspešnom vystúpení z procedúry nadmerného deficitu v roku 2013 predpokladá **dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa v roku 2017 vo výške pod 0,5 % HDP**. S týmto zámerom bol na rok 2014 stanovený cieľový deficit verejnej správy vo výške 2,64 % HDP. Aktuálny odhad predpokladá mierne vyšší deficit vo výške 2,93 % HDP, no pôvodný cieľ zostáva v platnosti. Podrobnosti k zmenám oproti schválenému rozpočtu sú prezentované v časti II.1.

Návrh rozpočtu verejnej správy predpokladá naďalej pokračovanie v znižovaní deficitu verejnej správy, aj keď postupnejšie, než počas EDP. Aktuálny návrh rozpočtu predpokladá na rok 2015 deficit na úrovni 1,98 % HDP. Cieľ je v súlade s národnými fiškálnymi pravidlami a je ambicióznejší, než požiadavky európskych pravidiel.

Hrubý dlh bude pravdepodobne revidovaný za rok 2013 na úroveň 54,6 % HDP. Revízia HDP znížila dlh o 1,1 p.b. a preradenie subjektov do sektoru verejnej správy mierne zvýšilo dlh o 0,3 p.b.. Predstavuje to pokles odhadu oproti notifikácii z apríla, kedy dosiahol 55,4 % HDP. Pri aktuálnych rozpočtových cieľoch sa predpokladá pokles **hrubého dlhu na konci roku 2014 na úroveň 54,1 % HDP**. Počas celého prognózovaného obdobia bude dlh verejnej správy pod úrovňou 55 % HDP, teda pod referenčnou hodnotou stanovenou Paktom stability a rastu, a bude postupne klesať. Národným obmedzením je ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý nad rámec požiadaviek Paktu stability a rastu limituje slovenskú fiškálnu politiku v strednodobom horizonte (bližšie popísané v kapitole II.4).

II.1. Aktuálny vývoj verejných financií

Návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2015 zohľadňuje aj očakávaný vývoj salda verejnej správy. Tento je odhadnutý na základe makroekonomickej a daňovej prognózy zo septembra 2014. **Odhadovaný schodok verejnej správy na rok 2014 dosahuje 2,93 % HDP a naznačuje tak riziko vo výške 0,3 % HDP oproti schválenému rozpočtovému cieľu 2,64 % HDP.** Pôvodný cieľ zostáva v platnosti.

Tab 4: Aktuálny odhad salda verejnej správy v roku 2014 (zmeny oproti schválenému rozpočtu)		
Schválený rozpočet VS schodok (ESA95)	-2 000	-2,64
Zmeny oproti schválenému rozpočtu	-199	-0,3
Pozitívne vplyvy znižujúce saldo VS (+)	1 081	1,4
Daňové a odvodové príjmy verejnej správy (vrátane sankcií)	498	0,7
Viazanie 3% z očistených výdavkov štátneho rozpočtu (dlhová brzda)	305	0,4
Úspora výdavkov na spolufinancovanie a do rozpočtu EÚ	234	0,3
Pokuta PMÚ - dopravný kartel	45	0,1
Negatívne vplyvy zvyšujúce saldo VS (-)	-1 280	-1,7
Neuznanie príjmov z dividend	-571	-0,8
Hospodárenie samospráv vrátane dopravných podnikov obcí (nový subjekt VS)	-183	-0,2
Nižší výnos z predaja emisných kvót a kapitálových príjmov štátneho rozpočtu	-128	-0,2
Zvýšené výdavky verejného zdravotného poistenia	-117	-0,2
Nižší výnos z predaja digitálnej dividendy	-86	-0,1
Korekcie EÚ fondov	-81	-0,1
Očakávaný výsledok hospodárenia zdravotníckych zariadení	-60	-0,1
Ostatné vplyvy	-54	-0,1
Očakávaná skutočnosť verejnej správy - schodok (ESA 2010)	-2 199	-2,93

Zdroj: MFSR

Výdavkové vplyvy:

- Hrubý dlh verejnej správy dosiahol ku koncu roka 2013 podľa výsledkov jarnej notifikácie v ESA95 úroveň 55,4 % HDP. Došlo preto k aktivovaniu opatrení vyplývajúcich z ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Jedným z opatrení bolo, že ministerstvo financií **viaže 3 % z celkových upravených³ výdavkov štátneho** rozpočtu. Od mája 2014 ministerstvo financií zaviazalo celkovo 305 mil. eur (0,4 % HDP).
- **Úspora z nižšieho čerpania prostriedkov EÚ** a z odvodu do rozpočtu EÚ. Nižšie spolufinancovanie je vo výške 191 mil. eur (0,3 % HDP). Súvisí to so znížením odhadu čerpania EÚ prostriedkov o 0,8 mld. eur oproti rozpočtu. Slovensko zároveň uhradí do rozpočtu EÚ v roku 2014 o 43 mil. eur menej. Celková úspora zo zmeny EÚ zdrojov je vo výške 234 mil. eur (0,3 % HDP).
- V prípade **ostatných subjektov verejnej správy** sa očakáva výraznejší vplyv verejného zdravotného poistenia o 117 mil. eur (0,2 % HDP). Samosprávy budú bez vplyvu daní hospodáriť horšie o 28 mil. eur.⁴ Ďalším rizikom sú výdavky dopravných podnikov (BA, BB, ZA, KE), ktoré sú financované prevažne transfermi z obcí.
- Na základe auditu čerpania prostriedkov EÚ bude nutné uskutočniť **korekcie EÚ fondov** vo výške 81 mil. eur (0,1 % HDP). Suma predstavuje zvýšenie kapitálových transferov podľa metodiky ESA2010.
- Na základe doterajšieho vývoja predpokladáme **negatívny hospodársky výsledok zdravotníckych zariadení**, ktoré boli priradené do sektora verejnej správy, vo výške 60 mil. eur (0,1 % HDP).

Daňové a odvodové príjmy

Očakáva sa, že oproti schválenému rozpočtu budú daňové a odvodové príjmy verejnej správy v metodike ESA2010 vyššie o 498 mil. eur (0,7 % HDP), z toho daňové príjmy o 322 mil. eur a odvody o 210 mil. eur. Zároveň bola rezerva na zvýšenie daňovo-odvodových príjmov z kolektívneho vyjednávania obsiahnutá v novej daňovej prognóze (34 mil. eur).

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017 je zostavený na základe metodiky ESA 2010, zatiaľ čo schválený rozpočet na rok 2014 bol v ESA95. Z hľadiska daňových príjmov spočíva rozdiel v metodikách v zaznamenávaní daňových kreditov nie priamo v daňových príjmoch, ale na výdavkovej strane, s nulovým vplyvom na deficit. Celkový vplyv zmeny metodiky je 263 mil. eur, o ktorý pri pohľade na zmeny oproti schválenému rozpočtu analyticky očisťujeme.

Tab 5: Daňové a odvodové príjmy verejnej správy v roku 2014 (vrátane sankcií; v mil. eur)

Tab 5: Daňové a odvodové príjmy verejnej správy v roku 2014 (vrátane sankcií; v mil. eur)	
Spolu (1+2+3)	498
1. Daňové príjmy	322
- Daň z príjmov právnických osôb	207
- Spotrebné dane	70
- Daň z príjmov fyzických osôb	38
- Daň z pridanej hodnoty	20
- Ostatné vrátane sankcií	-13
2. Odvodové príjmy	210
- Verejné zdravotné poistenie vrátane sankcií	58
- Sociálna poisťovňa vrátane sankcií	151
3. Očak. vplyv na daň. a odvod. príjmy z dôvodu kolekt. vyjednávania	-34

³ Ide o viazanie 3% z výdavkov schváleného zákona o štátnom rozpočtu na príslušný rok zníženého o výdavky na správu štátneho dlhu, o prostriedky Európskej únie, prostriedky na spolufinancovanie, odvody do rozpočtu EÚ, transfery Sociálnej poisťovni a o výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami.

⁴ Pri nekonsolidovanom pohľade na samosprávy dochádza k zhoršeniu o 117 mil. eur.

Nedaňové príjmy – dividendy

Najvýznamnejší negatívny vplyv oproti rozpočtu vyplýva z výpadku riadnych dividend podľa ESA 2010 od Slovenského plynárenského priemyslu (SPP) a Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy (SEPS). **Celkový výpadok riadnych dividend SPP voči schválenému rozpočtu 2014 predstavuje 467 mil. eur.** Schválený rozpočet na rok 2014 predpokladal príjem z riadnych dividend od SPP vo výške 735 mil. eur, ktoré sa skladali z dvoch častí⁵: 365 mil. eur zo zisku roku 2012 a 370 mil. eur zo zisku roku 2013. Podobná situácia sa udiala aj v prípade dividend SEPS. Výpadok riadnych dividend podľa metodiky ESA 2010 pri SEPS predstavuje 63 mil. eur (0,1 % HDP) v roku 2014.

Ostatné nedaňové vplyvy zahŕňajú:

- Z dôvodu poklesu cien **emisných kvót** na európskej burze sa očakávajú nižšie príjmy z predaja emisných kvót na úrovni 61 mil. eur. Pri tvorbe rozpočtu boli naplánované príjmy na úrovni 117 mil. eur. Taktiež došlo k výpadku kapitálových príjmov verejnej správy vo výške 67 mil. eur. Celkový výpadok kapitálových príjmov je 128 mil. eur (0,2 % HDP).
- V roku 2014 sa zrealizovala **elektronická aukcia na frekvenčné pásma, tzv. digitálna dividenda**. Mobilní operátori zaplatili v trhovej aukcii za frekvencie spolu 164 mil. eur. Rozpočtovaných bolo 250 mil. eur, čo viedlo k výpadku príjmov štátneho rozpočtu vo výške 86 mil. eur (0,1 % HDP). Dodatočným príjmom štátneho rozpočtu sú pokuty, ktoré Protimonopolný úrad SR udelil šiestim stavebným spoločnostiam za uzavretie **kartelovej dohody** v celkovej výške takmer 45 mil. eur (0,1 % HDP).

II.2. Štruktúrna bilancia a výdavkový benchmark

Na sledovanie fiškálnych cieľov vlády sa používajú dva analytické ukazovatele, ktoré lepšie vystihujú fiškálnu pozíciu štátu ako jednoduché porovnanie vývoja salda verejnej správy. Prvým ukazovateľom je **konsolidačné úsilie** zobrazujúce trajektóriu, ktorou plánuje vláda naplniť svoj strednodobý rozpočtový cieľ. Druhým je **výdavkový benchmark**, podľa ktorého sa posudzuje tempo rastu výdavkov verejnej správy. Tieto analytické indikátory sú kľúčové pri hodnotení rozpočtových plánov EK⁶.

II.2.1. Štruktúrna bilancia

Pri výpočte konsolidačného úsilia je v prvom kroku potrebné očistiť saldo verejnej správy o vplyv hospodárskeho cyklu (konjunktúry či recesie) na príjmy a výdavky verejnej správy, teda o cyklickú zložku. Odhad citlivosti salda verejnej správy na zmeny v produkčnej medzere vychádzajúci z metodiky OECD⁷ preberá MF SR v plnej miere od EK. Prístup k výpočtu konsolidačného úsilia podľa EK je popísaný v boxe. **V druhom kroku sa saldo verejnej správy očisťuje o jednorazové a dočasné opatrenia.** Na základe definície uvedenej v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa jednorazovým vplyvom rozumie príjem alebo

⁵ Valné zhromaždenie SPP schválilo v decembri 2013 návrh na rozdelenie zisku za rok 2012 a výplatu dividend v roku 2014 v celkovej výške 365 mil. eur. Z tejto sumy je 186 mil. eur (51 % podielu) príjmom štátu, konkrétne FNM, s akruálnym vplyvom v roku 2013. Druhá časť zisku z roku 2012 vo výške 179 mil. eur (49% podielu privátneho akcionára) bola na základe rozhodnutia valného zhromaždenia konaného v roku 2014 vyplatená ako hotovostný príjem Štátnej pokladnice. Tento príjem podľa metodiky ESA 2010 nepredstavuje akruálny príjem štátu a teda neovplyvňuje schodok v ESA 2010. Voči schválenému rozpočtu na rok 2014 dochádza k výpadku dividend zo zisku 2012 vo výške 365 mil. eur v metodike ESA. Zároveň došlo k výpadku riadnych dividend SPP vo výške 102 mil. eur voči pôvodne očakávaním 370 mil. eur. V roku 2014 budú vyplatené iba riadne dividendy zo zisku roku 2013 v sume 268 mil. eur (0,4 % HDP).

⁶ Vade mecum on the Stability and Growth Pact, European Economy. Occasional Papers. 151. May 2013. Brussels.

⁷ Pôvodná metodika bola prezentovaná v Girouard, N., André, Ch. (2005): Measuring cyclically-adjusted budget balances for OECD countries. V roku 2014 prebehol proces aktualizácie metodiky a zahrnutia nových údajov pre výpočet elasticít. Metodika bola schválená členskými štátmi v septembri 2014.

výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy. Ministerstvo financií SR zverejnilo manuál⁸ určujúci podrobné pravidlá pre identifikáciu jednorazových opatrení, ktorý viedol k ich revízii aj za uplynulé obdobie.

Výsledkom očistenia je štrukturálne saldo, ktoré odzrkadľuje stav verejných rozpočtov za predpokladu, že ekonomika funguje na svojej potenciálnej úrovni bez jednorazových vplyvov. Zmena štrukturálneho salda v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje konsolidačné úsilie v danom roku. Odhadovaný vývoj štrukturálneho salda verejnej správy je definovaný v preventívnej časti Paktu stability a rastu a slúži ako základ pre stanovenie cieľov fiškálnej politiky.

EK v snahe zohľadniť rast podporujúce investície členských krajín pripravila tzv. investičnú klauzulu, ktorá umožňuje členským štátom dočasne sa odchýliť od konsolidačného úsilia požadovaného preventívnou časťou Paktu pri splnení určitých podmienok. Aktivácia investičnej klauzuly sa v prvom roku prejaví úpravou konsolidačného úsilia o sumu výdavkov na spolufinancovanie EÚ fondov upravenú o výdavky na spoločnú poľnohospodársku politiku a politiku rybného hospodárstva. V ďalších rokoch sa upravuje iba o medziročnú zmenu týchto prostriedkov. Podľa hodnotenia EK⁹ bude možné využiť investičnú klauzulu iba v roku 2014 vzhľadom na prognózované zlepšenie ekonomického vývoja v Eurozóne a najmä zatváranie negatívnej produkčnej medzery v roku 2015.

Na aktivovanie klauzuly je potrebné spĺňať päť kritérií, na základe ktorých môžu členské krajiny v preventívnej časti Paktu požiadať o uplatnenie investičnej klauzuly. Podľa aktuálnych odhadov **Slovensko spĺňa kritériá potrebné pre investičnú klauzulu a požiadalo o jej uplatnenie už v Návrhu rozpočtového plánu na rok 2014.** Tabuľka nižšie poskytuje prehľad kritérií a ich plnenie pre Slovensko v roku 2014.

Kritéria investičnej klauzuly	Plnenie pre SR
Negatívny rast HDP alebo rast hlboko pod úrovňou potenciálneho rastu	V roku 2014 sa predpokladá negatívna produkčná medzera vo výške 3,2 % potenciálneho HDP, čo predstavuje výrazné podchladenie ekonomiky a rast pod potenciálom krajiny. Podľa predbežného hodnotenia EK ¹⁰ podľa jesennej prognózy 2013 Slovensko spĺňalo podmienku "zlých" ekonomických časov. Podľa jarnej prognózy 2014 sa prehĺbil odhad negatívnej produkčnej medzery.
Krajina mimo korektívnej časti Paktu, teda s úrovňou deficitu pod 3 % HDP a dlhom pod úrovňou 60 % HDP (alebo v prípade krajín s dlhom nad 60 % HDP pri dostatočne rýchlo klesajúcom dlhu)	Slovensko vystúpilo z procedúry nadmerného deficitu v júni 2014
Maximálne odchýlenie sa od požadovaného konsolidačného úsilia bude priamo naviazané na výšku výdavkov na spolufinancovanie EÚ projektov štrukturálnej a kohéznej politiky, TEN a CEF	V roku 2014 majú prostriedky na spolufinancovanie relevantných EÚ projektov podľa aktuálnych odhadov dosiahnuť 448,4 mil. eur (0,6 % HDP). Podrobnejší prehľad podľa jednotlivých OP v prílohe č. 2.

⁸ <https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9595>

⁹ Review of the implementation of the investment clause in the preventive arm of the stability and growth pact, Note for the Economic and Financial Committee, Ares (2014) 1693085 - 23/05/2014

¹⁰ The investment clause in the preventive arm of the Stability And Growth Pact: preliminary assessment of eligibility, Note for the Economic and Financial Committee, Ares (2013) 3540113 – 22/11-2013

<p>V prípade prognózy ekonomického rastu (prípadne zatvárania negatívnej produkčnej medzery) sa predpokladá kompenzácia odchýlok udelených na základe investičnej klauzuly tak, aby nedošlo k posunu v plnení strednodobého rozpočtového cieľa</p>	<p>Podľa návrhu RVS 2015-2017 bude odchýlka za rok 2014 kompenzovaná vyššou konsolidáciou v roku 2015. Zároveň sa napriek nepriaznivému makroekonomickému prostrediu a neočakávaným výpadkom príjmov podarilo dosiahnuť výraznú konsolidáciu v roku 2013. V súlade s odporúčaniami Rady EÚ z júna 2013 zostáva platný rok 2017 pre splnenie strednodobého rozpočtového cieľa.</p>
<p>Členská krajina by popri splnení týchto podmienok mala preukázať priame pozitívne vplyvy spolufinancovaných projektov na dlhodobú udržateľnosť verejných financií, vrátane vplyvov na potenciálny ekonomický rast a tiež to, že nedochádza k nahradeniu národných investícií investíciami spolufinancovanými z fondov EÚ, teda že nedochádza k poklesu tvorby hrubého fixného kapitálu verejnej správy</p>	<p>Investície plynúce zo spolufinancovania prispievajú k hospodárskemu rastu a majú pozitívny vplyv na fiškálnu politiku v strednodobom horizonte. Aktuálny odhad MF očakáva medziročný nárast verejných investícií o 17 % v roku 2014.</p>

Slovensko po výraznom konsolidačnom úsilí v uplynulých rokoch v júni 2014 vystúpilo z procedúry nadmerného deficitu. V roku 2013 dosiahlo jedno z najvyšších konsolidačných úsilí od vstupu do EÚ vo výške 2,2 % HDP. Deficit klesol pod hranicu 3 % HDP na 2,6 % HDP a ročné priemerné konsolidačné úsilie za roky 2010-2013 dosiahlo 1,5 % HDP, vyššie ako požadované 1 % HDP podľa odporúčaní Rady EÚ. Podľa jarnej prognózy EK sa deficit verejnej správy udrží pod 3 % hranicou aj v rokoch 2014 a 2015.

Po výraznej konsolidácii od roku 2009 **dochádza v roku 2014 k dočasnému uvoľneniu fiškálnej politiky**, čo zohľadňuje naďalej nepriaznivú makroekonomickú situáciu s HDP pod potenciálnou úrovňou a potrebu prijatia opatrení na naštartovanie hospodárskeho rastu. Po zohľadnení lepšieho výsledku za rok 2013 podľa predbežných údajov z jesennej notifikácie a pri splnení rozpočtového cieľa na rok 2014 dosiahne fiškálna expanzia 0,4 % HDP. Podľa aktuálneho odhadu vývoja salda verejnej správy existuje riziko, že by pri nesplnení rozpočtového cieľa štrukturálna expanzia dosiahla 0,7 % HDP v roku 2014. Oproti odhadu konsolidačného úsilia v Programe Stability 2014 až 2017 tak došlo k zníženiu konsolidačného úsilia o 0,4 % HDP z dôvodu lepšieho výsledného salda verejnej správy za rok 2013 a horšieho očakávaného vývoja verejných financií v roku 2014. Štrukturálna expanzia je obmedzená na jeden rok a je kompenzovaná výraznejším konsolidačným úsilím v nasledujúcom roku. Zostáva tak zachovaný termín pre dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa. Aj vzhľadom na uplatnenie investičnej klauzuly by nemalo dôjsť k výraznej odchýlke od požadovanej konsolidácie podľa pravidiel Paktu stability a rastu.

Plánované silnejšie konsolidačné úsilie na rok 2015 kompenzuje predpokladaný vývoj v roku 2014. Vládny návrh rozpočtu verejnej správy je zostavený so schodkom na úrovni 1,98 % HDP, ktorý zodpovedá štrukturálnej konsolidácii oproti očakávanej skutočnosti v roku 2014 o 1,2 % HDP. Návrh rozpočtu je ambicióznejší než vyžadujú európske pravidlá a ich premietnutie do národnej legislatívy. Vytvorený fiškálny priestor oproti pravidlami vyžadovanému cieľu bude tvoriť rezervu pre makroekonomický vývoj a môže slúžiť na krytie nákladov na odvodovú reformu (zavedenie odpočítateľnej položky na zdravotné odvody pre nízkopriemových zamestnancov) a možných potrieb z kolektívneho vyjednávania najmä pre oblasť školstva. Vo všetkých zvažovaných scenároch je konsolidačné úsilie v roku 2015 v súlade s požiadavkami Paktu. Podľa špecifických odporúčaní schválených Radou EÚ má pokrok Slovenska smerom k strednodobému cieľu dosahovať 0,1 % HDP v 2015 a pritom zohľadniť očakávané nepriaznivé hospodárske podmienky.

Tab 7: Konsolidačné úsilie (ESA 2010, % HDP)

	2012	2013 ¹¹	2014 OS	2015
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-4,22	-2,63	-2,93	-1,98
2. Cyklická zložka	-0,8	-1,3	-1,3	-1,2
3. Jednorazové vplyvy ¹²	0,1	0,0	0,4	0,0
4. Štrukturálne saldo - cyklicky upravené saldo bez jednorazových efektov (1-2-3)	-3,5	-1,3	-2,0	-0,8
Konsolidačné úsilie podľa EK (medziročná zmena 4)		2,2	-0,7	1,2
- investičná klauzula - spolufinancovanie ŠR			0,6	
Kons. úsilie po očistení o výšku spolufinancovania			-0,1	
p.m. scenár minimálneho konsolidačného úsilia [2,93 % HDP v 2014 oproti deficitu z pôvodnej požiadavky EU pravidiel na 2015 (2,49% HDP)]			-0,7	0,7

Zdroj: MF SR

Box 3: Konsolidačné úsilie podľa preventívnej časti Paktu stability a rastu

Podľa pravidiel preventívnej časti Paktu musia krajiny eurozóny¹³, ktoré zatiaľ nedosiahli svoj strednodobý rozpočtový cieľ, splňať konsolidačné úsilie spravidla vo výške 0,5 % HDP ročne. Podľa prezentovanej novej interpretácie podľa nariadenia 1466/97 EK¹⁴ má byť požadované konsolidačné úsilie diferencované podľa cyklickej pozície krajiny, výšky jej dlhu a rizík fiškálnej udržateľnosti.

- V prípade, ak je ekonomický rast záporný alebo záporná produkčná medzera presahuje -4 % HDP, nie je v danom roku požadovaná konsolidácia.
- Pri dlhu presahujúcom 60 % HDP alebo s výrazným rizikom pre udržateľnosť dlhu meraného indikátorom udržateľnosti S1 má konsolidačné úsilie presahovať 0,5 % HDP ročne, pod čím sa rozumie aspoň 0,6 % HDP.
- V prípade dobrých ekonomických časov, teda s produkčnou medzerou presahujúcou 1,5 % HDP, má konsolidačné úsilie taktiež presahovať 0,5 % HDP ročne. Naopak, pri zápornej produkčnej medzere vyššej ako -1,5 % HDP môže byť konsolidačné úsilie nižšie ako 0,5 % HDP ročne, ale aspoň 0,1 % HDP.

	Požadované konsolidačné úsilie pre krajiny ktoré nedosiahli strednodobý rozpočtový cieľ podľa Paktu (% HDP)	
	Hrubý dlh < 60 % a nízke alebo stredné riziko udržateľnosti (indikátor S1)	Hrubý dlh > 60 % alebo vysoké riziko udržateľnosti (indikátor S1)
Bez potreby konsolidácie: reálny rast < 0 % alebo produkčná medzera pod -4 % potenciálneho HDP	Nie je potrebná konsolidácia	
'Zlé' ekonomické časy: produkčná medzera medzi -4% a -1,5% potenciálneho HDP	> 0	≥ 0,5
'Ani zlé ani dobré' ekonomické časy: Produkčná medzera medzi -1,5 % a 1,5 % potenciálneho HDP	0,5	> 0,5
Dobré' ekonomické časy: Produkčná medzera > 1,5 % alebo mierne nižšia ako 1,5 % ale rýchlo sa približujúca hodnote nad 1,5 % potenciálneho HDP	> 0,5	

Tabuľka nižšie poskytuje prehľad požadovaného konsolidačného úsilia pre krajiny eurozóny, ktoré nedosiahli strednodobý rozpočtový cieľ. Konsolidačné úsilie požadovaného Paktom pre krajinu ako Slovensko dosahuje aspoň 0,1 % HDP v roku

¹¹ Údaje za rok 2013 sú z druhého kola jesennej EDP notifikácie deficitu a dlhu Eurostatom.

¹² Podrobnejší prehľad jednorazových vplyvov sa nachádza v prílohe č. 1.

¹³ Nariadenie 1466/97 nešpecifikuje požadované konsolidačné úsilie pre krajiny mimo ERMII a eurozóny s dlhom pod 60 % HDP a bez vysokého rizika udržateľnosti, ale podľa interpretácie EK by malo byť 0,5 % HDP ročne ak nie je iný dôvod.

¹⁴ The Significant Deviation Procedure In The Preventive Arm Of The SGP, Note for the Alternates of the Economic and Financial Committee, Ares(2014)1051386 - 03/04/2014

2014 a 2015, vzhľadom na dlh pod 60 % HDP, stredné riziko udržateľnosti verejných financií podľa indikátora S1 a zápornú produkčnú medzeru presahujúcu 1,5 % HDP podľa jarnej prognózy EK. Podľa špecifických odporúčaní schválených Radou EÚ¹⁵ v júni 2014 má pokrok smerom k strednodobému cieľu dosahovať 0,1 % HDP v 2015 a pritom zohľadniť očakávané nepriaznivé hospodárske podmienky.

II.2.2. Výdavkový benchmark

Revidovaný Pakt stability a rastu zaviedol výdavkový benchmark ako doplnkový nástroj na analyzovanie fiškálnej pozície. Vyjadruje rast výdavkového agregátu očisteného o príjmové opatrenia, čo v porovnaní s referenčnou hodnotou rastu výdavkov umožní posúdiť pokrok vo fiškálnej konsolidácii.

Výdavkový benchmark sa uplatňuje odlišne v závislosti od toho, či daná krajina dosiahla svoj strednodobý rozpočtový cieľ alebo nie. Slovensko neplní svoj individuálny strednodobý rozpočtový cieľ¹⁶ od roku 2005, kedy bol zahrnutý do revidovaného Paktu stability a rastu. Znamená to, že upravené primárne výdavky verejnej správy očistené o opatrenia na strane príjmov by mali v reálnom vyjadrení rásť pomalšie ako priemerný potenciálny rast ekonomiky tak, aby dochádzalo k zlepšovaniu štrukturálneho salda o 0,5 % HDP ročne. Výdavkový benchmark je prevzatý z podkladov EK¹⁷.

Výdavkový benchmark sa porovnáva s výdavkami analyticky očistenými o faktory, ktoré sú mimo kontroly vlády a o faktory, ktoré nemajú vplyv na saldo verejnej správy. Ide o úrokové výdavky, zmeny vo výdavkoch na dávky v nezamestnanosti nesúvisiace s politikami vlády, výdavky financované z fondov EÚ a výdavky, ktoré sú kryté opatreniami na strane príjmov. Zároveň sa vzhľadom na vysokú medziročnú volatilitu investícií vlády (najmä v menších členských krajinách EÚ) berie do úvahy priemerná výška investícií za posledné tri roky a aktuálny rok. Nominálny rast takto upravených výdavkov sa prostredníctvom deflátoru HDP prepočíta na reálny rast, aby bol porovnateľný s výdavkovým benchmarkom.

Tab 8: Výdavkový benchmark (ESA 2010, mil. eur)

	2013	2014 OS	2015
1. Celkové výdavky	30 193	29 680	29 622
2. Úrokové náklady	1 393	1 387	1 327
3. Tvorba hrubého fixného kapitálu	2 193	2 661	2 224
4. Tvorba hrubého fixného kapitálu (priemer za t-3 až t)	2 271	2 378	2 315
5. Výdavky na EU programy plne kryté príjmami z EU fondov	957	1 453	1 682
6. Cyklické výdavky na dávky v nezamestnanosti	28	28	27
7. Výdavky plne kryté automatickým zvýšením príjmov	0	0	0
8. Primárny výdavkový agregát (1-2-3+4-5-6-7)	27 892	26 528	26 677
9. Medziročná zmena primárneho výdavkového agregátu (8 _t -8 _{t-1})	993	-1 364	149
10. Zmena v príjmoch kvôli opatreniam	1 272	63	283
11. Nominálny medziročný rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia ((9 _t -10 _t)/8 _{t-1})	-1,0	-5,1	-0,5
12. Reálny medziročný rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia	-2,9	-6,9	-1,4
13. Výdavkový benchmark - referenčná miera rastu výdavkov	2,9	2,6	2,6
14. Odchýlka od výdavkového benchmarku (12-13)¹	-5,8	-9,5	-4,0
<i>p. m. deflátor HDP²</i>	1,9	1,9	0,9

¹⁵ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/csr2014_council_slovakia_sk.pdf

¹⁶ Na základe odporúčania Rady EÚ z 2013 by malo Slovensko splniť strednodobý rozpočtový cieľ (štrukturálny deficit verejnej správy vo výške 0,5 % HDP) do roku 2017.

¹⁷ [Vade Mecum on Stability and Growth Pact](#), str. 30

p.m. Reálny rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia pri deficite VS podľa pôvodných požiadaviek EU
pravidiel vo výške 2,49 % HDP v 2015

0,1

[1] Negatívna hodnota predstavuje plnenie výdavkového benchmarku

Zdroj: MF SR

[2] Priemer dvoch prognóz EK

Vývoj výdavkov by mal byť v roku 2014 a 2015 **v súlade s výdavkovým benchmarkom**. Podľa aktuálnych očakávaní by malo v roku 2014 dôjsť k výraznému reálnemu poklesu výdavkového agregátu (-6,9 %). V roku 2015 sa predpokladá miernejší pokles výdavkového agregátu (-1,4 %). Vývoj verejných výdavkov by mal v roku 2014 a 2015 plniť výdavkový benchmark.

II.3. Prognóza hrubého dlhu verejnej správy

Hrubý dlh verejnej správy¹⁸ dosiahol podľa aprílovej notifikácie Eurostatu ku koncu roka 2013 úroveň 55,4 % HDP¹⁹. Revízia HDP po zmene metodiky však pravdepodobne spôsobí, že podiel hrubého dlhu na HDP nepresiahne ani v roku 2013 úroveň 55 % HDP²⁰. **Za predpokladu naplnenia rozpočtových cieľov zostane podiel dlhu na HDP v celom prognózovanom období pod hranicou 55 % HDP.**

V roku 2014 by mal dlh prvýkrát od 2008 klesnúť a dosiahnuť úroveň 54,1 % HDP. V roku 2015 sa síce očakáva mierny dočasný nárast na 54,4 % HDP, no v nasledujúcich rokoch bude dlh postupne klesať až na 51 % HDP v roku 2017. Pokles dlhu je podmienený zlepšením primárneho salda (deficitu verejnej správy očisteného o úrokové náklady) a rastom HDP. Vzhľadom na pokračujúcu konsolidáciu sa od roku 2016 predpokladá prvýkrát primárny prebytok verejných rozpočtov.

Tab 9: Hrubý dlh verejnej správy (% HDP, ESA 2010, stav k 31.12.)

	2012	2013	2014 OS	2015	2016	2017
Hrubý dlh verejnej správy	52,1	54,6	54,1	54,4	52,3	51,0
- štátny dlh (bez vplyvu medzinár. záväzkov)	47,7	48,9	48,9	49,5	47,8	46,9
- podiel SR na dlhu EFSF	2,1	2,6	2,7	2,6	2,5	2,3
- vklad do ESM	0,4	0,7	0,9	0,8	0,8	0,8
- dlh ostatných zložiek verejnej správy	2,0	2,4	1,6	1,4	1,2	1,0
p.m. Zmena hrubého dlhu	8,7	2,5	-0,5	0,3	-2,1	-1,3

Zdroj: MFSR, SUSR

K zmene dlhu verejnej správy prispieva **najmä výška hotovostného deficitu štátneho rozpočtu**, ktorý bude od roku 2015 klesať. Za rok 2014 sa predpokladá hotovostný schodok štátneho rozpočtu na úrovni 2,6 mld. eur (3,5 % HDP) a v roku 2015 sa očakáva 2,8 mld. eur (3,6 % HDP).

Naopak, väčšina ostatných vplyvov pôsobí v smere znižovania dlhu. Významným faktorom je **financovanie zo Štátnej pokladnice**. V roku 2015 sa predpokladá v Štátnej pokladnici príjem z plánovaného predaja aktív štátu (najmä predaj menšinového podielu v Slovak Telekom) s hotovostným vplyvom vo výške 1 mld. eur (1,3 % HDP).

Z medzinárodných záväzkov Slovenska voči Európskemu nástroju finančnej stability (EFSF) a Európskemu mechanizmu pre stabilitu (ESM) sa nepredpokladajú ďalšie vplyvy na medziročnú zmenu dlhu v roku 2015. Dlh Slovenska bol v minulosti ovplyvnený záväzkami EFSF, ktoré vznikli v súvislosti s poskytnutím finančnej pomoci. EFSF nebude vstupovať do nových finančných programov, ale bude pokračovať

¹⁸ Všetky uvádzané hodnoty sú počítané v metodike, ktorá sa používa pri posudzovaní plnenia maastrichtského kritéria pre výšku hrubého dlhu verejnej správy – tzv. maastrichtský hrubý dlh verejnej správy.

¹⁹ Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (č. 493/2011 Z. z.) splnila vláda po prekročení hranice 55 % HDP hrubého dlhu povinnosť vykonať viaceré preventívne opatrenia s cieľom zabrániť nárastu dlhu (bližšie popísané v kapitole II.4).

²⁰ Údaje za rok 2013 sú z druhého kola jesennej EDP notifikácie deficitu a dlhu Eurostatom.

v spravovaní splácania záväzkov dlžníckych krajín do ich úplného splatenia. Až do tejto doby budú záväzky EFSF priamo ovplyvňovať výšku dlhu podľa podielu Slovenska na EFSF. V prípade ESM znižujú vklady disponibilné prostriedky Štátnej pokladnice využiteľné pre financovanie potrieb štátu, čím prispievajú nepriamo k nárastu dlhu.

Do výpočtu dlhu vstupujú aj **metodické úpravy ako diskont pri emisii a pri splatení dlhopisov**. Diskont pri emisii štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok zvyšuje dlh, keďže v okamihu emisie dlhopisov narastú záväzky štátu o menovitú hodnotu dlhopisov. Štát však získava v hotovosti nižšiu sumu (zniženú práve o diskont). Naopak, diskont pri splatení štátnych dlhopisov má pozitívny vplyv na dlh. Dôvodom je skutočnosť, že k nárastu dlhu dochádza už pri emisii dlhopisov, a to v nominálnej hodnote dlhopisu a nie pri ich splatení. Celkový vplyv oboch faktorov znižuje dlh v roku 2015.

Na základe odporúčania²¹ Eurostatu sa **úver Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných produktov (EOSA)** vo výške 465 mil. eur (0,6 % HDP), použitý na financovanie kúpy strategických zásob ropy od Správy štátnych hmotných rezerv, zarátal do verejného dlhu v roku 2013, čo zásadnou mierou prispelo k prekročeniu 55% hranice dlhu za rok 2013 podľa aprílovej notifikácie Eurostatu. Podľa ESA 2010 došlo k zaradeniu celej spoločnosti EOSA do verejného sektora, pričom celkový stav úverov EOSA bol v roku 2013 vo výške 520 mil. eur (0,7 % HDP). V prípade splatenia úveru EOSA voči konzorciu bánk ešte v roku 2014 sa hrubý dlh o túto sumu zníži.

Ostatné zmeny v prognóze dlhu súvisia kurzovými rozdielmi a zmenou vkladov klientov v Štátnej pokladnici mimo okruhu verejnej správy.

Tab 10: Vplyv na zmenu hrubého dlhu verejnej správy (v mil. eur)						
	2012	2013	2014OS	2015	2016	2017
A. Hrubý dlh verejnej správy (k 1.1.)	30 485	37 618	40 178	40 612	42 374	42 967
B. Celková medziročná zmena hrubého dlhu VS	7 134	2 560	434	1 762	593	1 221
- deficit ŠR na hotovostnom princípe ²²	3 811	2 023	2 642	2 841	1 996	1 498
- prostriedky ŠP využité pre finan. potrieb štátu	2 051	-463	-1 870	-944	-1 285	-259
- podiel SR na dlhu EFSF	1 321	401	121	0	0	0
- vklady Slovenska do ESM	264	264	132	0	0	0
- emisný diskont	151	51	9	1	46	151
- splatenie dlhopisov (diskont)	-311	-68	-114	-84	-56	-66
- saldo úverov ost. subjektov VS	-131	318	-572	-102	-103	-103
z toho: ŽSR	-1	-131	-4	0	0	0
z toho: NDS	-37	-37	-37	-37	-37	-37
z toho: EOSA	0	520	-520	0	0	0
- hospodárenie nemocníc *	-1	0	60	50	0	0
- vklady klientov v ŠP nepatriacich do VS	-8	17	0	0	0	0
- ostatné	-15	19	25	0	-4	-1
C. Hrubý dlh verejnej správy (k 31.12.)	37 618	40 178	40 612	42 374	42 967	44 188
v % HDP	52,1	54,6	54,1	54,4	52,3	51,0
<i>Pozn.: Plusové položky zvyšujú dlh verejnej správy k 31.12. príslušného roku, minusové položky dlh znižujú.</i>						
<i>* Vzhľadom na preradenie nie sú k dispozícii údaje pre hospodárenie nemocníc na nasledujúce roky. Od roku 2014 sa rozpočtuje rezerva na vykrytie ich prípadných strát.</i>						
<i>Zdroj: MF SR</i>						

²¹ Odporúčanie je zverejnené na stránke Eurostatu -

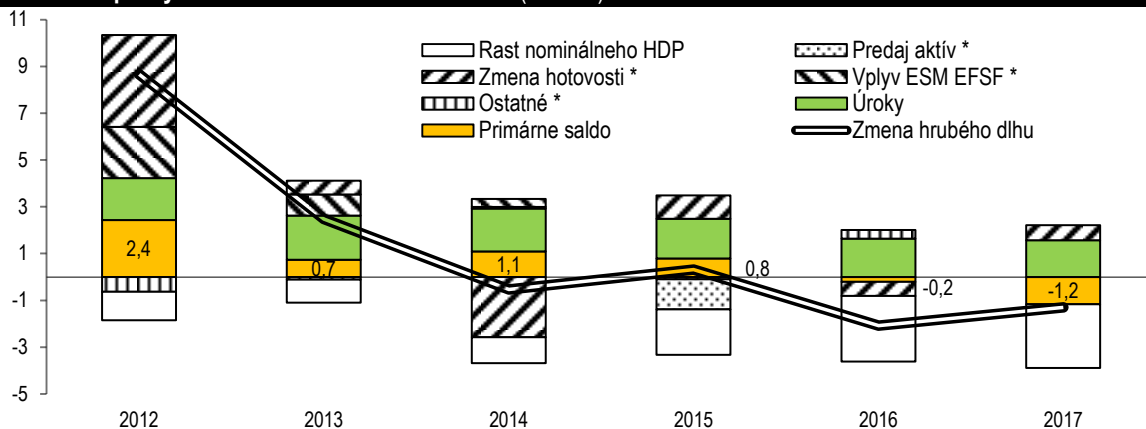
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/documents/SK-Recording_of_sale_of_oil_reserves.pdf

²² Hotovostný deficit ŠR na roky 2014 až 2017 je odhadnutý v súlade s konzervatívnym prístupom dlhovej prognóze. V prípade dosiahnutia deficitu v návrhu rozpočtu VS na rok 2015 vo výške 1,98 % HDP by bol schodok ŠR nižší.

Analytický pohľad na príspevky jednotlivých faktorov k zmene dlhu ukazuje, že pokles dlhu je podmienený zlepšením primárneho salda (salda verejnej správy očisteného o úrokové náklady) a nominálnym rastom HDP. Vzhľadom na pokračujúcu konsolidáciu sa od roku 2016 predpokladá prvýkrát primárny prebytok.

Graf 8: Príspevky faktorov k zmene hrubého dlhu (% HDP)

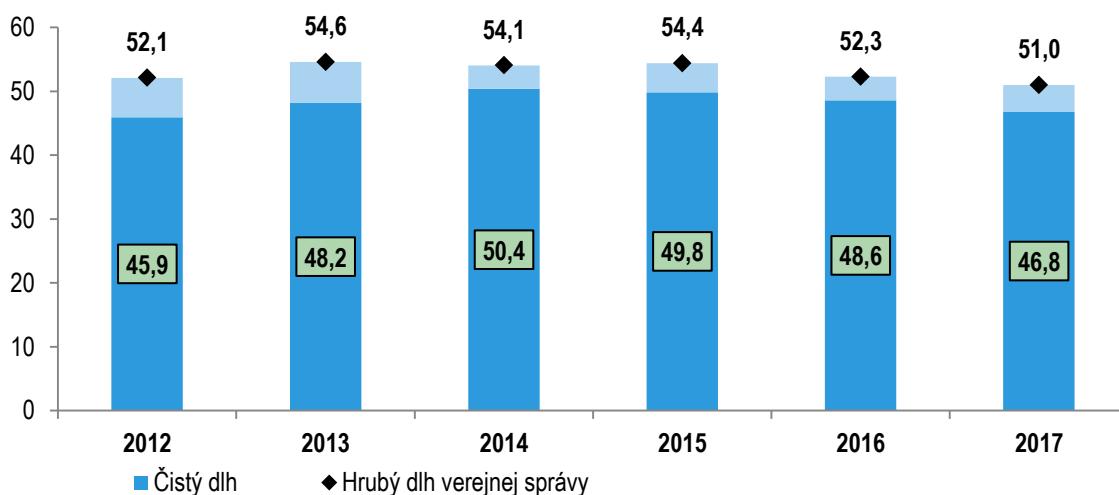
Pozn.: * Položky označujú príspevok zosúladenia dlhu a deficitu, t.z. o koľko sa zmení dlh nad rámec zmeny salda VS Zdroj: MF SR

Na vývoj dlhu má vplyv aj príspevok zosúladenia dlhu a deficitu. V prognózovanom období je ovplyvnený vývojom zdrojov Štátnej pokladnice a rozdielom medzi hotovostným a akruálnym zaznamenaním salda verejnej správy.

Z analytického pohľadu je reálnu zadlženosť užitočnejšie sledovať aj prostredníctvom vývoja čistého dlhu, ktorý sa očisťuje o likvidné aktíva, najmä o stav hotovosti. Ministerstvo financií prezentuje čistý dlh definovaný v manuáli EK k zostavovaniu programu stability a návrhu rozpočtového plánu.

Graf znázorňuje ročný vývoj čistého dlhu, vyjadrený ako rozdiel medzi hrubým dlhom a likvidnými finančnými aktívami. Nárast likvidných finančných aktív v roku 2012 je podmienený najmä nárastom hotovostnej rezervy. Čistý dlh dosiahol na konci roku 2013 výšku 48,2 % HDP, v roku 2014 kulminuje tesne nad 50 % HDP a následne bude klesať. Čistý dlh na roky 2014 až 2017 je v priemere nižší o 4 p. b. ako hrubý dlh.

Graf 9: Čistý dlh (% HDP)

Zdroj: MF SR, Eurostat

Box 4: Vplyv ESA 2010 revízie národných účtov na verejný dlh

V septembri 2014 vstúpil do platnosti nový systém európskych národných účtov ESA 2010. Vzhľadom na túto

zmenu metodiky došlo k poklesu dlhu ako podielu na HDP z dôvodu nárastu úrovne nominálneho HDP vo všetkých rokoch v minulosti aj budúcnosti. Naopak, preradenie viacerých subjektov do sektoru verejnej správy dlh zvýšilo. Výsledok notifikácie dlhu Eurostatom podľa novej metodiky bude uzavretý až 21. októbra, teda po predložení vládneho návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 až 2017. Prezentovaná prognóza je zostavená na základe predbežných informácií MF SR za minulé roky a dostupných informácií za hospodárenie pravdepodobne preradených subjektov.

Prechod na metodiku ESA2010 spôsobil zahrnutie viacerých subjektov do sektora verejnej správy. Podľa aktuálnych informácií sa medzi ostatné subjekty sektoru verejnej správy preraďuje Národná diaľničná spoločnosť (NDS), Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných produktov (EOSA), zdravotnícke zariadenia (najmä nemocnice), dopravné podniky obcí a Eximbanka. Tieto subjekty majú nesplatené úvery alebo návratné finančné výpomoci, ktoré sa po ich preradení zarátavajú do dlhu verejnej správy. Zároveň bude ich hospodárenie v budúcnosti ovplyvňovať schodok verejnej správy. Najvýraznejší vplyv na nárast dlhu malo preradenie NDS, no tieto vplyvy boli plne kompenzované nárastom nominálneho HDP.

Očakávame, že **zdravotnícke zariadenia (najmä nemocnice)** sa v súlade s odporúčaním Eurostatu stanú tiež súčasťou sektora verejnej správy. Po konzultácii s Eurostatom bolo v roku 2011 rozhodnuté účtovne preklasifikovať záväzky²³ nemocníc na úvery. V novej metodike je hospodárenie nemocníc v sektore verejných financií a za ich prípadné straty zodpovedá štát priamo. Po preradení nemocníc by sa mal postup pri výpočte dlhu zosúladiť s ostatnými subjektmi zaradenými do sektora verejnej správy a predchádzajúce preklasifikovanie záväzkov nemocníc vyradiť z dlhu. Dlh nemocníc sa zníži, nakoľko maastrichtský dlh ovplyvňuje len výsledok hospodárenia nemocníc. V roku 2015 sa predpokladá, že nemocnice výsledkom svojho hospodárenia prispievajú k deficitu vo výške 50 mil. eur (0,1 % HDP). Vzhľadom na aktuálne preradenie nie sú k dispozícii údaje za hospodárenie nemocníc na nasledujúce roky.

Tab A: Vplyv revízie hrubého dlhu (mil. eur)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prognózovaný hrubý dlh (k 31.12.)	37 618	40 178	40 612	42 374	42 967	44 188
v % HDP	52,1	54,6	54,1	54,4	52,3	51,0
z toho: Zmeny z preradenia subjektov do VS	179	202	136	97	55	12
- NDS	372	335	297	260	223	186
- EOSA		55	-	-	-	-
- Dopravné podniky		-	26	25	20	14
- Eximbanka	2	25	25	25	25	25
- Zdravotnícke zariadenia	-194	-212	-212	-212	-212	-212
<i>p.m. pokles dlhu kvôli zmene úrovni HDP (v % HDP)</i>	<i>-0,8</i>	<i>-1,1</i>	<i>-1,1</i>	<i>-1,1</i>	<i>-1,1</i>	<i>-1,0</i>

Zdroj: ŠUSR, MF SR

II.4. Uplatnenie ustanovení zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Výšku hrubého dlhu verejnej správy Slovenskej republiky ku koncu roku 2013 zverejnil Eurostat v apríli 2014. Hrubý dlh dosiahol úroveň 55,4 % HDP. Podľa ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti (č. 493/2011 Z. z.) má vláda po prekročení hranice 55 % HDP hrubého dlhu povinnosť predložiť na rokovanie národnej rady

²³ Ide o položku ostatné záväzky, ktoré nevstupujú do maastrichtského dlhu. Naopak, úvery sa zaznamenávajú ako dlh.

návrh opatrení na jeho zníženie. Sankčný mechanizmus pri prekročení dlhovej hranice 55 % HDP bol aktivovaný na jar 2014.

Zmeny súvisiace so zavedením novej metodiky národných účtov ESA 2010 s najvyššou pravdepodobnosťou spôsobia pokles dlhu v roku 2013 pod úroveň 55 % HDP. Podľa predbežných údajov²⁴ jesennej notifikácie Eurostatom dlh za rok 2013 dosiahol iba 54,6 % HDP. Pri naplnení rozpočtových cieľov zostane dlh pod hranicou 55 % v celom prognózovanom období. Po uzatvorení jesennej notifikácie by už nemalo byť nutné uplatňovať sankčný mechanizmus.

Prekročenie hranice dlhu 55 % HDP je spojené s povinnosťou predložiť návrh opatrení zo strany vlády na rokovanie Národnej rade SR, ktorým sa má zabezpečiť zníženie dlhu. Zároveň predpokladá ústavný zákon zníženie platov členov vlády na úroveň predchádzajúceho roku, čo je vzhľadom na ponechanie platov členov vlády na úrovni roku 2013 splnené. Ďalším aktuálne platným obmedzením je zrušenie poskytovania prostriedkov z rezervy predsedu vlády a z rezervy vlády a predsedu vlády, k čomu došlo od mája 2014.

Výraznejší fiškálny vplyv majú ďalšie dve obmedzenia vyplývajúce z prekročenia hranice 55 % HDP. Jedná sa o povinnosť viazať 3 % z upravených výdavkov štátneho rozpočtu. Od mája 2014 ministerstvo financií zaviazalo celkovo 305 mil. eur.

Druhým výraznejším obmedzením je, že **vláda nesmie predložiť Národnej rade SR návrh rozpočtu na rok 2015, ktorý by obsahoval medziročný nominálny rast výdavkov verejnej správy²⁵ a samosprávy sú povinné schváliť si rozpočet na rok 2015 maximálne vo výške výdavkov schválených rozpočtov na rok 2014²⁶.**

Vzhľadom na preradenie viacerých subjektov a metodické zmeny z titulu prechodu na metodiku ESA2010 sú rozpočty verejnej správy naprieč rokmi 2014 a 2015 neporovnateľné. Z tohto dôvodu je možné porovnávať schválený rozpočet na rok 2014 len s rozpočtom 2015 očisteným o tieto zmeny. Podrobnejší výpočet konsolidovaných výdavkoch je uvedený v prílohe č. 4.

Predpokladané výdavky samospráv podľa vládneho návrhu rozpočtu rešpektujú ústavnú výdavkovú brzdu samospráv, ktorá vychádza zo základne ich schválených rozpočtov na rok 2014.

²⁴ Údaje za rok 2013 sú z druhého kola jesennej EDP notifikácie deficitu a dlhu Eurostatom.

²⁵ Okrem výdavkov na správu štátneho dlhu, prostriedkov EÚ a spolufinancovania, odvodov do rozpočtu EÚ a výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami.

²⁶ Okrem prostriedkov EÚ a spolufinancovania a výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami.

III. Príjmové a výdavkové ciele rozpočtu verejnej správy

Ak by v roku 2015 nedošlo k žiadnym zmenám v hospodárskych politikách, deficit verejnej správy by v roku 2015 dosiahol úroveň 3,5 % HDP. Oproti scenáru nezmenených politik je deficit verejnej správy v návrhu rozpočtu na rok 2015 nižší o 1,6 % HDP (1 211 mil. eur), z čoho takmer tri štvrtiny sú vplyvom nižších výdavkov.

Rozdiel na výdavkoch oproti scenáru nezmenených politik (NPC) predstavuje 1,1 % HDP. Realizuje sa najmä reforma štátnej správy ESO (0,3 % HDP). Samosprávy by mali prevažne pod vplyvom uplatnenia zákona o rozpočtovej zodpovednosti šetriť v objeme 0,4 % HDP. Úspory sa premietnu do výraznejšieho poklesu výdavkov verejnej správy v pomere k HDP z 39,5 % v 2014 na 38,0 % v 2015.

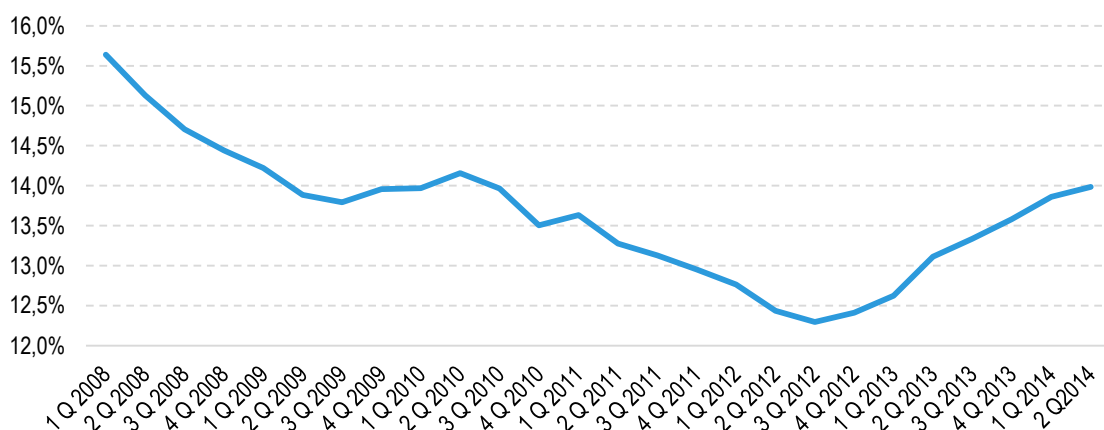
Rast príjmov znižuje deficit VS oproti NPC o 0,4 % HDP. Prioritou vlády SR v oblasti daní naďalej ostáva boj proti daňovým únikom, pričom nová daňová legislatíva prináša odhadované príjmy na úrovni 0,6 % HDP. Príjmy v pomere k HDP medzročne klesajú, z 36,6 % HDP v 2014 na 36,0 % HDP v 2015.

III.1. Príjmové ciele rozpočtu verejnej správy

III.1.1. Boj proti daňovým únikom

Prioritou vlády SR v oblasti daní naďalej ostáva boj proti daňovým únikom na DPH, pridáva sa aj potieranie únikov na DPPO. Opatrenia na boj proti únikom na DPH prijaté od konca roka 2012 pomohli zvrátiť dlhoročný nepriaznivý vývoj. Úspešnosť výberu DPH stúpa už sedem po sebe nasledujúcich štvrtrokov a dosiahla úroveň roka 2009. Vyššia úspešnosť výberu DPH oproti úrovni z roka 2012 znamená dodatočné príjmy na úrovni 241 mil. eur (0,3 % HDP) v 2013 a 514 mil. eur (0,7% HDP) v 2014. V roku 2014 je najdôležitejším opatrením v oblasti boja proti daňovým únikom zavedenie kontrolného výkazu, ktorý zvýši efektivitu kontrol nadmerných odpočtov. Vzhľadom na komplexnosť kontrol nadmerných odpočtov je ich priemerná dĺžka trvania 6-9 mesiacov. Účinky zavedenia kontrolného výkazu by sa teda mali do výnosu DPH premietnuť s väčším odstupom a môžu predstavovať pozitívne riziko pre aktuálnu prognózu DPH.

Graf 10: Vývoj efektívnej daňovej sadzby DPH (2008 – 2014)

Zdroj: MF SR

III.1.2. Príjmy verejnej správy v 2014 a 2015

Podľa rozpočtu by príjmy verejnej správy mali v roku 2015 predstavovať 36,0 % HDP oproti 36,6 % HDP aktuálne očakávaných pre rok 2014. Pod pokles príjmov verejnej správy ako podielu HDP sa podpisuje hlavne nižšia úroveň grantov a transferov.

Opatrenia v návrhu rozpočtu verejnej správy prispievajú k stabilizácii daňových príjmov v pomere k HDP. Bez zachovania sadzby DPH na úrovni 20% by príjmy z DPH ako percento HDP klesli o 0,3 %. K poklesu spotrebných daní a DPH v pomere k HDP prispieva aj očakávaný pomalší rast spotreby domácností ako rast HDP v 2015, na základe ktorého bola prognóza týchto daní postavená. Bez prijatia opatrení by došlo aj k poklesu dane z príjmov právnických osôb v pomere k HDP o 0,1% HDP. Do prognózy dane z príjmov právnických osôb je premietnutý vývoj z minulých rokov, podľa ktorého v roku 2015 nebude ekonomický rast dostatočne silný na to, aby sa rovnakou mierou premietal do rastu ziskov.

Tab 11: Príjmy verejnej správy v roku 2014 a 2015 (% HDP, ESA2010)

	2014 OS	2015	rozdiel
Príjmy verejnej správy spolu	36,6	36,0	-0,5
1. Daňové príjmy	17,0	17,0	0,0
- Dane z produkcie a dovozu	10,5	10,0	-0,5
- Daň z pridanej hodnoty	6,5	6,2	-0,3
- Spotrebné dane	2,7	2,6	-0,1
- Bežné dane z dôchodkov, majetku	6,5	6,3	-0,2
- Daň z príjmov právnických osôb	2,8	2,7	-0,1
- Dane z kapitálu	0,0	0,0	0,0
- Daňové opatrenia zapracované v návrhu rozpočtu VS v roku 2015	0,0	0,6	0,6
2. Príspevky na sociálne zabezpečenie	13,4	13,2	-0,1
3. Nedaňové príjmy	2,8	2,9	0,1
4. Granty a transfery	3,3	2,9	-0,5

Zdroj: MFSR

III.2. Výdavkové ciele rozpočtu verejnej správy podľa ich funkcie²⁷

Výdavky verejnej správy v roku 2015 dosiahnu 38 % HDP a v porovnaní s očakávaným výsledkom za rok 2014 tak klesajú o 1,5 p.b. HDP. Najväčší podiel na celkových verejných výdavkoch (CVV) tvorí oblasť sociálneho zabezpečenia (35,3%), všeobecné verejné služby (16,8%) a zdravotníctvo (14,1%).

Tab 12: Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG

Funkcie	COFOG kód	2014 OS		2015	
		% HDP	% CVV*	% HDP	% CVV
1. Všeobecné verejné služby	1	6,65	16,84	5,45	14,35
2. Obrana	2	0,94	2,39	0,95	2,49
3. Verejný poriadok a bezpečnosť	3	2,02	5,11	1,91	5,02
4. Ekonomická oblasť	4	4,37	11,06	4,99	13,14
5. Ochrana životného prostredia	5	0,51	1,29	0,47	1,24
6. Bývanie a občianska vybavenosť	6	0,55	1,40	0,41	1,07
7. Zdravotníctvo	7	5,57	14,11	5,31	13,97
8. Rekreačia, kultúra a náboženstvo	8	1,07	2,71	0,89	2,34
9. Vzdelávanie	9	3,86	9,77	3,71	9,76
10. Sociálne zabezpečenie	10	13,96	35,33	13,92	36,62
TE Celkové výdavky	TE	39,51	100,00	38,02	100,00

* CVV - Celkových výdavkov VS

Zdroj: MFSR

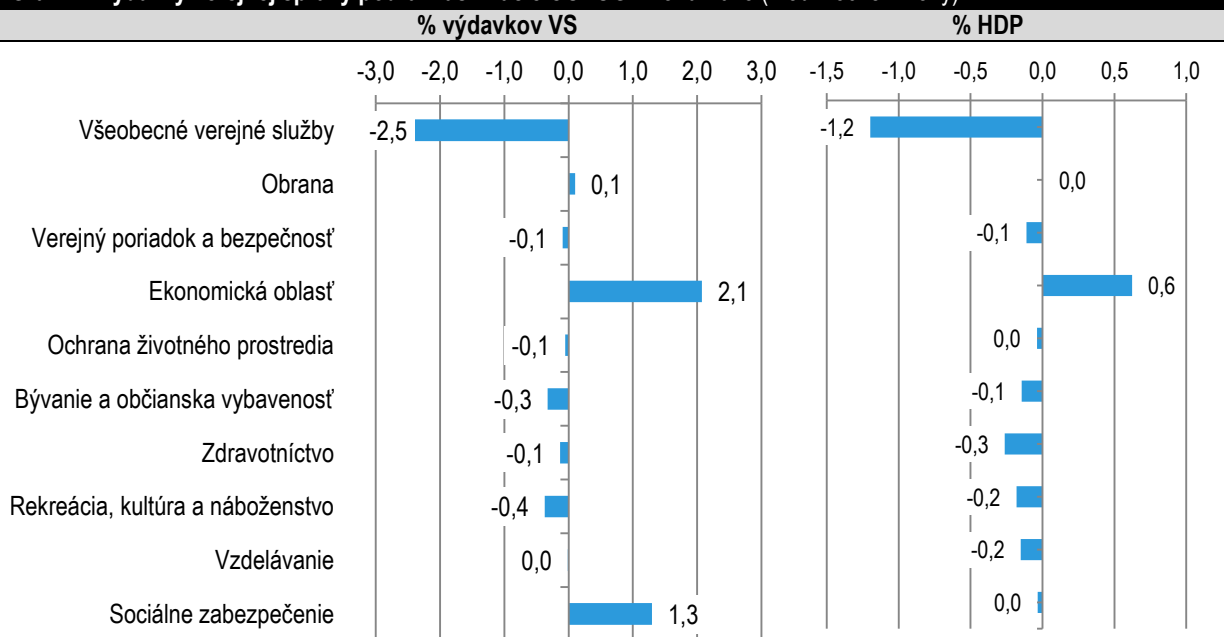
²⁷ Pozn.: Metodika zaznamenávania výdavkov podľa funkčnej klasifikácie sa môže medzi jednotlivými krajinami líšiť. Toto môže spôsobiť, že v rámci rovnakej položky vystupujú v rôznych krajinách odlišné dáta (napr. zdaňované a nezdaňované dôchodky). Klasifikácia COFOG tiež nezohľadňuje výdavky realizované cez daňový systém.

Najvýraznejšie medziročné zmeny sú v oblasti všeobecných verejných služieb a v ekonomickej oblasti. **Výdavky na všeobecné verejné služby, teda najmä náklady štátnej administratívy, by mali v budúcom roku výrazne klesnúť, o 2,5 p.b. CVV.** Po očistení o vplyv úpravy vyhlášky ŠÚ SR ku klasifikácii COFOG (Box 5) bude zníženie o čosi pomalšie, na úrovni 2,1 p.b. CVV. Podiel výdavkov na ekonomickej oblasti na celkových v rozpočte rastie o 2,1 p.b.. Vplyv úpravy vyhlášky ŠÚSR je v tejto kategórii zanedbateľný.

Verejné výdavky na vzdelávanie a zdravotníctvo zostávajú v roku 2015 ako podiel celkových výdavkov medziročne takmer nezmenené. Ostatné výdavky na oblasti ako verejný poriadok a bezpečnosť, ochranu životného prostredia a podobne medziročne v porovnaní celkovými výdavkami aj HDP stagnujú alebo klesajú len mierne. Výdavky na obranu mierne rastú (podľa metodiky NATO, nie COFOG, dosiahnu v roku 2015 výdavky SR na obranu 1,03% HDP).

Graf 11: Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG v roku 2015 (medziročné zmeny)

Zdroj: MF SR

Box 5: Úprava vyhlášky a metodického usmernenia ku klasifikácii COFOG ŠÚSR

Podľa vyhlášky Štatistického úradu SR sa od októbra 2014 mení manuál ku klasifikácii výdavkov verejnej správy podľa funkcie (COFOG). Manuál je zverejnený na stránke Štatistického úradu SR a je oficiálnym návodom pre subjekty verejnej správy pre klasifikovanie výdavkov. Zmeny sa prejavujú v rozpočte na roky 2015 – 2017. Úpravy reagujú na najčastejšie chyby identifikované Štatistickým úradom SR pri analýze zdrojových údajov, najmä:

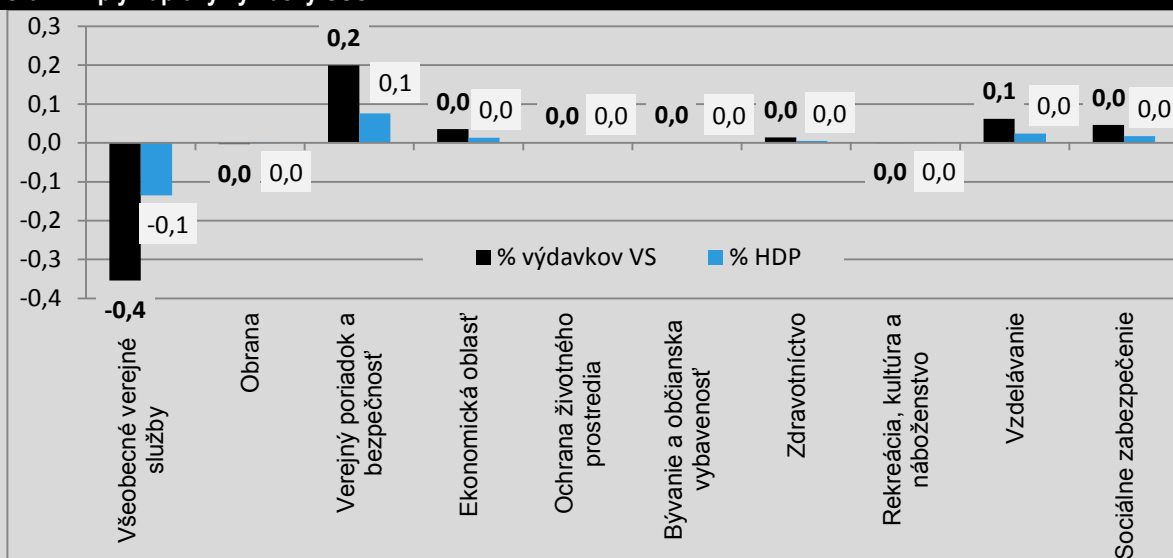
- Výdavky boli často zaradené len v jednom oddiele COFOG a detailnejšie ďalej neboli členené (50% výdavkov)
- Niektoré výdavky ekonomickej klasifikácie, ktoré môžu byť jednoznačne priradené určitému oddielu COFOG, boli vykázane nesprávne v rámci iných oddielov COFOG (66% výdavkov)
- Významná suma výdavkov vykázaná na skupiny „výdavky inde neklasifikované“ (31% výdavkov)

Manuál prešiel dvoma hlavnými úpravami:

1. Klasifikáciu tvoria štyri úrovne kategórií výdavkov, pričom štvrtá úroveň doteraz predstavovala prevažne inštitúcie alebo druh inštitúcií. Výdavky v tejto kategórii často zahŕňali výdavky celej inštitúcie bez ohľadu na funkciu. Štvrtá úroveň bola preto ponechaná iba v prípadoch, kde reprezentovala funkciu, prípadne bola na takú zmenená.

2. Štatistický úrad SR zverejnil rozšírenie metodiky klasifikovania výdavkov. Zaviazal sa reagovať na konkrétne požiadavky subjektov o zaradenie výdavkov. Odpovede budú zverejňované ako prípadové štúdiá, ktoré môžu byť využité ostatnými subjektmi. Zverejnil aj 35 prípadových štúdií z manuálu COFOG vydaného Eurostatom. Opatrenie reaguje na chybu, kde subjekty zaraďovali priveľký objem výdavkov do kategórie „výdavky inde neklasifikované“, pravdepodobne z dôvodu neschopnosti určiť vhodnejšie zaradenie.

Okrem dvoch hlavných zmien boli upravené aj vysvetlivky ku kategóriám výdavkov. Zmeny majú za úlohu presnejšie usmerniť subjekty verejnej správy ku správne zaradeniu výdavkov.

Graf A: Vplyv úpravy vyhlášky ŠUSR

Zdroj: Eurostat, MFSR

III.3. Saldo verejnej správy v scenári nezmenených politík

Východiskom pre zostavenie scenára nezmenených politík²⁸ je aktuálny odhad deficitu verejnej správy v roku 2014 vo výške 2,93 % HDP. **Za predpokladu, že by nedošlo k žiadnym zmenám v hospodárskych politikách, deficit verejnej správy by v roku 2015 dosiahol úroveň 3,5 % HDP²⁹.** Rozdiel v salde verejnej správy medzi scenárom nezmenených politík a návrhom rozpočtu na rok 2015 predstavuje 1,6 % HDP (1 211 mil. eur). **Na výdavkovej strane je rozdiel voči NPC vo výške 1,1 % HDP.** Dochádza k poklesu bežných výdavkov o 0,6 % HDP. Kapitálové výdavky klesajú o 0,5 % HDP najmä kvôli nižšiemu rozpočtu pre samosprávy. **Na príjmovej strane je celkový vplyv oproti NPC 0,4 % HDP, pričom daňové príjmy rastú vďaka novej legislatíve o 0,6 % HDP.** V prípade zdravotných odvodov dochádza k nižším transferom zo štátneho rozpočtu.

²⁸ Scenár nezmenených politík sa zostavuje v súlade s [manuálom](#) zverejneným MF SR. V porovnaní s programom stability z apríla 2013 zostal základný postup nezmenený. Jediným rozdielom je, že výsledná bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy je vyjadrená v hlavných položkách ESA.

²⁹ V celkovom vyčíslení rozdielu medzi rozpočtom a scenárom nezmenených politík sa nezohľadňuje vplyv zmeny úrokových nákladov. Inými slovami, pri naplnení rozpočtových cieľov sa zmenia aj úrokové náklady.

Tab 13: Porovnanie bilancie výdavkov a príjmov a scenára nezmenených politík v roku 2015 (% HDP)

	ESA2010 kód	2015 NPC (1)	2015 RVS (2)	RVS - NPC (2-1)
1. Celkové príjmy	TR	35,6	36,0	0,43
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	10,0	10,4	0,30
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	6,3	6,6	0,29
1.3. Dane z kapitálu	D.91	0,0	0,0	0,00
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	13,4	13,2	-0,13
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	0,7	0,7	0,00
1.6. Ostatné ¹		5,1	5,1	-0,02
p.m.: Daňové zaťaženie ²		29,8	30,2	0,46
2. Celkové výdavky	TE ³	39,1	38,02	-1,12
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	7,1	7,0	-0,14
2.2. Medzispotreba	P.2	4,8	4,6	-0,27
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62,D.632	18,0	17,8	-0,27
z toho: dávky v nezamestnanosti ⁴		0,2	0,2	0,00
2.4. Úrokové náklady	D.41	1,7	1,7	0,00
2.5. Subvencie	D.3	0,8	0,8	0,00
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g	3,3	2,9	-0,48
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,8	0,7	-0,02
2.8. Ostatné ⁵		2,6	2,7	0,07
Saldo verejnej správy	B.9	-3,53	-1,98	1,55
- v mil. eur		-2 751	-1 541	1 211
p.m. Primárne saldo VS		-1,83	-0,27	1,55

Pozn.: RVS – Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2015 - 2017; NPC - Scenár nezmenených politík

Zdroj: MF SR

¹ P.11+P.12+P.131+D.39rec+D.7rec+D.9rec (iné ako D.91rec)

² Daňové zaťaženie sa počíta ako D.2+D.5+D.61+D.91-D.995

³ TR-TE = B.9

⁴ Zahŕňa sociálne benefity iné ako D.62 a D.632 v súvislosti s dávkami v nezamestnanosti

⁵ D.29p + D.4p (okrem D.41p) +D.5p +D.7p +P.52+P.53+NP+D.8.

III.4. Popis opatrení

V tejto časti sú vyčíslené a popísané vplyvy opatrení zapracovaných do návrhu rozpočtu. Nad rámec uvedených opatrení sú do rozdielu medzi NPC a NRVS premietnuté rozpočtové úpravy. Nasledujúca časť opisuje zapracované opatrenia vrátane kvantifikácie. Najvýznamnejšie opatrenia sú zachovanie dani z pridanej hodnoty na úrovni 20% a rozsiahlejšia novela dani z príjmov. Na strane výdavkov sa realizuje najmä reforma štátnej správy ESO. Nad rámec identifikovaných opatrení vzniká rozdiel medzi NPC a návrhom rozpočtu, najmä iné nedaňové príjmy (-0,07 % HDP) a ostatné zmeny voči NPC na strane výdavkov (0,64 % HDP).

Tab 14: Opatrenia zahrnuté v návrhu rozpočtu verejnej správy (ESA 2010, porovnanie voči NPC)

Opatrenie	Subsektor	ESA2010 kód	2015 (% HDP)
1. Zachovanie sadzby DPH na úrovni 20 %	S.1311	D.211R	0,30
2. Zmeny v daňovom odpisovaní majetku			0,20
- predĺženie odpisovania administratívnych budov z 20 na 40 rokov	S.1311	D.51R	0,09
- obmedzenie zrýchleného odpisovania len na výrobné stroje a zariadenia	S.1311	D.51R	0,04
- zrušenie zvýhodneného leasingového odpisovania	S.1311	D.51R	0,02
- odpisovanie neuplatnených výdavkov pri odpočte DPH koeficientom	S.1311	D.51R	0,05

3. Opatrenia na zvýšenie úspešnosti výberu daní (ERP a farmafirmy)			0,07
- rozšírenie povinnosti vedenia evidencie tržieb v elektronickej registračnej pokladnici (ERP)	S.1311	D.51R	0,07
- zrážková daň na finančné a nefinančné benefity od farmaceutických spoločností pre lekárov	S.1311	D.51R	0,00
4. Zavedenie pravidiel nízkej kapitalizácie	S.1311	D.51R	0,07
5. Odpočet výdavkov na vedu a výskum od základu dane	S.1311	D.51R	-0,03
6. Audit daňových výdavkov a iné	S.1311	D.51R	0,02
z toho: zvýšenie a zosúladenie sumy odvodovej úľavy pre študentov	S.1314	D.61R	0,00
Ostatné nedaňové príjmy			-0,07
- nižšie príjmy ŠR z poplatkov od FOV a EOSA	S.1311	D.29A	-0,04
- vyššie administratívne poplatky obcí a VÚC	S.1311	P.11	0,15
- granty a transfery ŠR a VVŠ	S.1311	D.7R	-0,07
- ostatné nižšie príjmy z vratiek ŠR	S.1311	D.7R	-0,09
- ostatné nedaňové príjmy	S.1311	P.11	-0,02
7. Prioritné opatrenia vlády			-0,05
- kompenzácie	S.1311	D.1P	-0,01
- medzispotreba	S.1311	P.2	-0,01
- subvencie	S.1311	D.3P	-0,02
- kapitálové výdavky	S.1311	P.5+D.9	-0,01
8. ESO + PO štátu z rozpočtových zdrojov			0,27
- kompenzácie	S.1311	D.1P	0,17
- medzispotreba	S.1311	P.2	0,10
9. Zdravotníctvo			0,13
- transfer pre VZP, prijaté	S.1311	D.62P	0,13
- transfer pre VZP, zaplatené	S.1314	D.61R	-0,13
- naturálne sociálne transfery	S.1311	D.632P	0,13
Ostatné zmeny voči NPC na strane výdavkov, z toho			0,64
ŠR	S.1311		0,10
Verejné vysoké školy	S.1311		0,05
OSVS	S.1311		0,07
Samosprávy	S.1313		0,40
Zdravotné a sociálne poistenie	S.1314		0,03
Spolu			1,55
- daňové a odvodové príjmy			0,50
- nedaňové príjmy			-0,07
- bežné výdavky			0,62
- kapitálové výdavky			0,50

Pozn. (+) znamená zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov

Zdroj: MFSR

Opatrenia na príjmoch

1. Novela zákona o dani z pridanej hodnoty zachováva od roku 2015 sadzbu dane na úrovni 20%.
2. Zavádzajú sa viaceré zmeny v daňovom odpisovaní majetku, ktorých spoločným cieľom je zvýšenie úspešnosti výberu daní prostredníctvom obmedzenia súčasných v medzinárodnom porovnaní veľmi výhodných podmienok odpisovania. Všetky zmeny v odpisovaní sa uplatnia aj na už doteraz odpisovaný majetok. Medzi tieto opatrenia patrí zvýšenie doby odpisovania pre administratívne budovy zo súčasných 20 rokov na 40 rokov. Doterajšia doba odpisovania pre tieto budovy nereflektovala ich skutočnú životnosť a reálnu využiteľnosť. Navyše bola neprimerane krátka aj oproti okolitým krajinám, ktoré odpisujú tento

majetok počas 50 rokov (s výnimkou Poľska s odpisovou skupinou 40 rokov). Zároveň sa ruší možnosť zvýhodneného lízingového odpisovania.

3. Za účelom zvýšenia úspešnosti výberu daní dôjde k rozšíreniu povinnosti **evidencie tržieb v elektronickej registračnej pokladnici aj na nové oblasti** (hotely a reštaurácie, odborné vedecké a technické činnosti a všeobecní lekári, lekári-špecialisti, zubári, a pod.) a zavádza sa **povinnosť zdaňovania peňažných a nepeňažných plnení od farmaceutických firiem zrážkovou daňou**.
4. Zavedenie **pravidiel nízkej kapitalizácie** je krokom k obmedzeniu možnosti daňových únikov a prelievanu ziskov medzi ekonomicky alebo personálne prepojenými spoločnosťami (**transferové oceňovanie**). Pravidlá nízkej kapitalizácie sú štandardným nástrojom v takmer všetkých vyspelých krajinách. Slovensko sa touto zmenou pridáva ku krajinám, ktoré aktívne bojujú s nekalými praktikami transferu ziskov do zahraničia za účelom zníženia daňovej povinnosti. Úroky z úverov od závislých osôb budú môcť byť uznané ako daňový náklad iba do výšky 25% EBITDA³⁰. Opatrenie sa uplatní aj na domáce vzájomne prepojené spoločnosti, ktoré konsolidujú svoje zisky a straty v rámci skupiny.
5. Zavedenie odpočtu výdavkov na výskum a vývoj od základu dane bude mať pozitívny vplyv na **investície do vedy a výskumu** na Slovensku. Opatrenie zahŕňa priamy odpočet výdavkov vo výške 25% celkovej výšky výdavkov, ďalej 25% z medzročného nárastu výdavkov a 25% z výšky výdavkov na mzdy novoprijatých absolventov.
6. V rámci novely zákona o dani z príjmov sa navrhuje na základe **daňového auditu** limitovanie vybraných daňovo uznateľných výdavkov. Ide napríklad o hornú hranicu pre vstupnú cenu motorových vozidiel a zdanenie príjmu zo zmluvných pokút. Spadá sem aj zvýšenie a zosúladenie sumy odvodovej úľavy pre študentov.

Opatrenia na výdavkoch

7. Do návrhu boli zapracované výdavky na **prioritné opatrenia** vlády v objeme 37 mil. eur (0,05 % HDP), najmä:
  - Od 17. novembra 2014 budú môcť viaceré skupiny občanov **bezplatne cestovať na železničiach**. Cestovný lístok na bezplatnú prepravu získajú deti, žiaci, študenti do 26 rokov a poberatelia dôchodkov. Odhadované náklady opatrenia sú 13 mil. eur.
  - Na plnenie novely zákona o pomoci v hmotnej núdzi bude v roku 2015 vytvorených na úradoch práce 840 nových miest pre terénnych pracovníkov spolupracujúcich s poberateľmi dávok. Očakávané náklady sú približne 9 mil. eur.
  - V roku 2015 bude navýšená alokácia na **asistentov učiteľov v regionálnom školstve** o 7 mil. eur. Ide o zabezpečenie mzdových prostriedkov pre nových asistentov učiteľa, ktorí budú pridelení podľa potreby do škôl so znevýhodnenými žiakmi. Dopyt škôl by tak mal byť úplne pokrytý.
  - Vláda si stanovila za cieľ rozšíriť **kapacity predškolských zariadení** s cieľom zvýšenia zamestnanosti žien, ako aj integrácie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. V roku 2015 boli v rozpočte na tento účel vyčlenené prostriedky v objeme 5 mil. eur.
  - Na podporu dlhodobo nezamestnaných bude od roku 2015 zavedený **súbeh pomoci v hmotnej núdzi a mzdy**. Nárok vznikne dlhodobo nezamestnanému alebo neaktívnemu uchádzačovi o zamestnanie pri vzniku pracovného pomeru (aspoň polovičný pracovný úväzok), ktorý je zároveň členom domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, alebo ktorej táto pomoc skončila z dôvodu vzniku pracovného pomeru. Príjem z nového zamestnania môže byť najviac vo výške dvojnásobku minimálnej mzdy. Prvých 6 mesiacov bude takýto zamestnanec poberať 126,44 eur a nasledujúci polrok táto suma klesne na 63,07 eur. V súčasnosti jednotlivec stráca nárok na pomoc v hmotnej núdzi okamžite pri zamestnaní sa za minimálnu mzdu. Náklady na pokrytie zvýšených výdavkov rozpočtu verejnej správy budú v roku 2015 približne 3 mil. eur.

³⁰ EBITDA - zisk pred zdanením, odpismi a nákladovými úrokmi.

8. V rámci pokračujúcej **reformy štátnej správy ESO** sa vláda zaviazala racionalizovať počet organizácií štátu, zlepšovať ich služobné procesy a zvyšovať efektívnosť. V rozpočte na rok 2015 umožnia zmeny v rozpočtových a príspevkových organizáciách štátu vytvorenie úspory 206 mil. eur voči NPC. Plánované opatrenia a úspory v rámci reformy sú opísané v Boxe 5.

9. **Rast verejných výdavkov v zdravotníctve** bude v roku 2015 v porovnaní s NPC tlmený opatreniami v objeme 0,13 % HDP, hoci zdroje v zdravotníctve naďalej porastú. Opatrenia v zdravotníctve sa zamerajú na dosiahnutie čo najvyššej efektívnosti bez ohrozenia dostupnosti a kvality liečby. Ich cieľom bude predovšetkým zastavenie zadlžovania 13 štátnych univerzitných a fakultných nemocníc, optimalizácia ich lôžkového fondu a investície do výstavby a rekonštrukcie nových, efektívnejších nemocníc. Zavedie sa integrovaný model poskytovania zdravotnej starostlivosti, zjednotia sa liečebné postupy. Finančné riadenie nemocníc bude nastavené tak, aby bol odmeňovaný výkon a zvyšovanie efektívnosti. Nemocnice by do konca roka 2015 mali dosiahnuť vyrovnané hospodárenie. V oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti sa zjednotia liečebné postupy pre všetky diagnózy, čo by malo priniesť najmä vyšší tlak na kvalitu starostlivosti a umožniť prechod na platby za diagnostickú skupinu (DRG) do roku 2017.

Potenciálne opatrenia nezahrnuté v návrhu rozpočtu

Nad rámec prezentovaných opatrení v návrhu rozpočtu pripravuje vláda aj odvodovú reformu zameranú na posilnenie ponuky nízkopríjmovej práce aj dopytu po nej. Jej základom je odvodová úľava prostredníctvom **odvodovej odpočítateľnej položky (OOP)** na zdravotné odvody, ktorá plne kompenzuje plánované zvýšenie minimálnej mzdy (medziročne takmer 8 %). Vzhľadom na prebiehajúce diskusie k legislatívnemu návrhu ešte nie sú známe finálne parametre a preto nie je možné vplyv opatrenia kvantifikovať. Zavedenie odvodovej odpočítateľnej položky sleduje súčasne nasledovné ciele:

- zachová náklady práce pri minimálnej mzde na súčasnej úrovni;
- zníži náklady práce a tým zvýši záujem o pracovnú silu nad úrovňou minimálnej mzdy (nízkopříjmoví zamestnanci);
- zvýši čistú mzdu nízkopříjmových zamestnancov;
- zvýši spotrebu nízkopříjmových zamestnancov.

OOP sa navrhuje v rovnakej výške ako minimálna mzda (380 eur v roku 2015). S rastúcim príjmom sa OOP bude postupne znižovať (úplná strata nároku závisí od finálnych parametrov OOP). Odhadovaný počet dotknutých zamestnancov ako aj fiškálne vplyvy závisia od nastavenia konečných parametrov.

Po zvyšovaní miezd v regionálnom školstve o 5 % v rokoch 2013 aj 2014 nie je stále uzavretá otázka zvyšovania miezd vo verejnej správe, najmä v regionálnom školstve, v nasledujúcich rokoch. Prebiehajú vyjednávania o kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na rok 2015.

Box 6: Reforma štátnej správy ESO

Ako súčasť reformy štátnej správy vláda SR schválila program ESO (efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa) v apríli 2012. Doteraz prijímané opatrenia predstavujú najmä nasledujúce kroky:

- Reformou bola veľká časť miestnej štátnej správy zlúčená do integrovaných okresných úradov. V rámci okresných úradov vznikajú klientske centrá, ktoré zabezpečujú jednoduchší a pohodlnejší kontakt občanov.
- Oddčlenené boli aj podporné služby (napríklad správa budov, účtovníctvo, materiálno-technické zabezpečenie, personalistika, IT služby), ktoré teraz vykonáva 8 centier podpory v sídlach krajov, a do prevádzky bolo uvedené call centrum pre občanov. Integrácia úradov miestnej štátnej správy umožnila optimalizáciu služieb verejnej správy a zjednodušenie procesov.
- Prebieha zber údajov o činnostiach úradov a výkonnosti zamestnancov prostredníctvom vyvolávacieho systému a systému registratúry.
- Súčasťou reformy je aj tlak na zvyšovanie efektívnosti štátnej administratívy. V roku 2014 bolo zlúčených alebo

zrušených 23 podriadených organizácií štátneho rozpočtu, ďalšie úspory boli dosiahnuté internými úsporami organizácií.

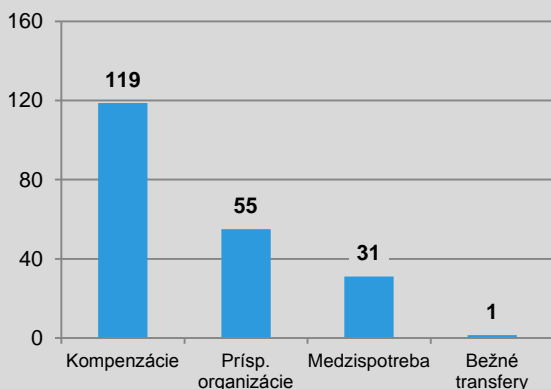
Na nasledujúce obdobie sú pripravované viaceré kroky ako súčasť reformy ESO:

- Bude potrebné prepojiť vyvolávacie systémy a systém registratúry, čo umožní sledovať a analyzovať priebeh vybavovania agendy od prvotného kontaktu občana s úradom, cez vybavovanie žiadosti až po uzatvorenie spisu. Dáta poslúžia aj na identifikáciu potenciálnych ukazovateľov, ktorých zavedenie a sledovanie zvýši efektívnosť a skvalitní monitoring, hodnotenie a riadenie úradov.
- Reformy budú pokračovať aj v tej časti miestnej štátnej správy, ktorá nie je zapojená do zlučovania úradov. V roku 2015 tak stratí 46 Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny právnu subjektivitu a prejdú pod priamu riadiacu pôsobnosť Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Vláda tak získa lepšiu kontrolu nad výdavkami úradov, ich rušením a zriaďovaním. Zvýši sa aj flexibilita manažmentu ľudských zdrojov, ktoré budú môcť reagovať na odlišujúce sa kapacitné potreby poskytovaných služieb zamestnanosti v jednotlivých regiónoch. Okrem zmien v miestnej štátnej správe sa organizácie Slovenskej akadémie vied pretransformujú na novú formu samostatných právnych subjektov – verejné výskumné inštitúcie.

Neoddeliteľnou súčasťou reformy ESO je aj racionalizácia procesov a zvyšovanie vnútornej efektívnosti vo všetkých organizáciách štátu. Prebiehajú transformácie (napr. zlučovania, rušenia) štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií za účelom zníženia ich počtu. Návrh rozpočtu obsahuje úspory v objeme 150 mil. eur v porovnaní so scenárom nezmenených politík (NPC) na výdavkoch rozpočtových organizácií a 55 mil. eur na výdavkoch príspevkových organizácií štátneho rozpočtu. Úspory boli identifikované na základe analyzovania výdavkov, procesov a aktivít príspevkových a rozpočtových organizácií, najmä porovnaním nákladov na mzdy a na tovary a služby na jedného zamestnanca. Vyčíslenie predstavuje úsporu v širšom zmysle ako rozdiel všetkých rozpočtových výdavkov kapitoly na osobné výdavky a tovary služby voči NPC. Z výpočtu úspor sú vylúčené len niektoré výdavkové položky, napríklad výdavky SIS a NBU, platba za dostupnosť PPP diaľnic, špeciálne tovary Ministerstva obrany alebo výdavky na voľby.³¹

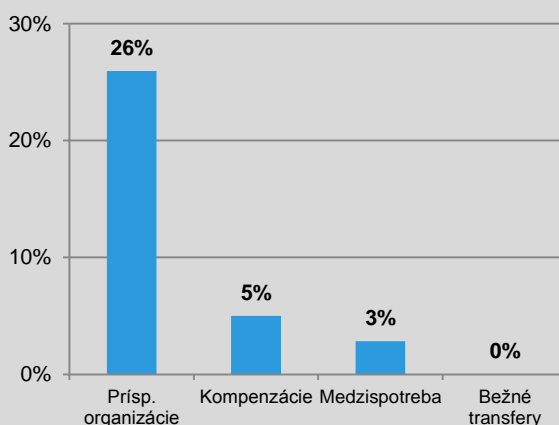
- Najväčšia časť úspory sa dosiahne na kompenzáciách zamestnancov, ktoré klesajú voči NPC o 119 mil. eur. Pokles je umožnený zmrazením miezd a znížením počtu zamestnaneckých miest na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (151 osôb), v Slovenskej akadémii vied (266 osôb) a vo viacerých príspevkových organizáciách (134 osôb).
- Na medzispotrebe (najmä tovary a služby) sa prostredníctvom znižovania režijných a prevádzkových nákladov ušetrí 31 mil. eur. Výrazne sa usporí aj na rozpočtových zdrojoch príspevkových organizácií štátu (55 mil. eur voči NPC). Ostatné bežné transfery sa znížia o necelých 1,5 mil. eur.
- V percentuálnom vyjadrení najviac klesajú transfery pre príspevkové organizácie, ktoré oproti NPC klesnú asi o štvrtinu. Balík na kompenzácie sa zníži o päť percent a na medzispotrebu o tri percentá. Bežné transfery z dôvodu ESO klesnú len zanedbateľne.

Graf A: Úspora podľa kategórie ESA (mil. eur)

Zdroj: MF SR

Graf B: Relatívna úspora voči NPC

Zdroj: MF SR

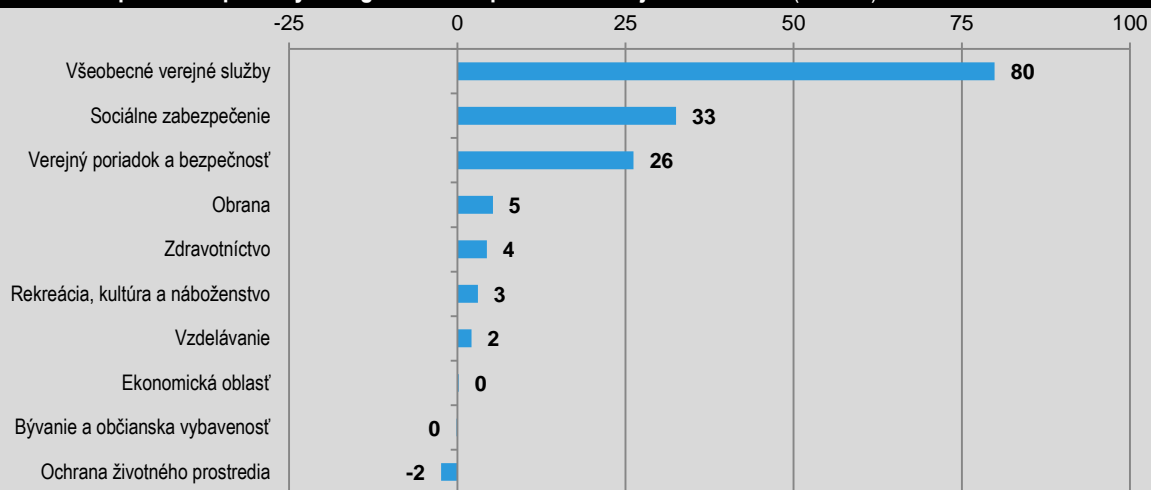
³¹ Hlavná kniha rozpočtu VS používa odlišnú metodiku a vyčísľuje ESO ako objem viazaných prostriedkov z návrhu rozpočtu na roky 2014 – 2016 v objeme 96 mil. eur.

Odhladiadnuc od príspevkových organizácií, ktorých výdavky z veľkej miery závisia od výšky vlastných zdrojov, celková úspora z ESO v kapitolách štátneho rozpočtu a ich podriadených rozpočtových organizáciách presiahne 150 mil. eur.

- Z pohľadu funkcie výdavkov je dôležité, že najväčšie zníženie (o 80 mil. eur voči NPC) je zaznamenané na všeobecných verejných službách, teda administratíve.
- Vďaka vnútorným reorganizáciám a zvyšovaniu efektívnosti sa znižujú aj prevádzkové výdavky na sociálne zabezpečenie (33 mil. eur), verejný poriadok a bezpečnosť (26 mil. eur) a v menšej miere aj na ďalšie funkcie (spolu o 15 mil. eur).
- V meranej báze naopak mierne rastú výdavky na ochranu životného prostredia a bývanie a občiansku vybavenosť.

Graf C: Úspora v rozpočtových organizáciách podľa funkčnej klasifikácie³² (mil. eur)

Zdroj: MF SR

³² Očistené o známe vplyvy vyplývajúce z úpravy vyhlášky a metodického usmernenia ku klasifikácii COFOG.

IV. Naviazanie rozpočtového plánu na ciele stratégie rastu a zamestnanosti a špecifické odporúčania Európskej komisie

Vláda pripravila súbor štrukturálnych opatrení zameraných na podporu ekonomického rastu a zamestnanosti. Opatrenia s kvantifikovaným rozpočtovým vplyvom sú popísané aj v kapitole III.4. Tabuľky 6a a 6b v prílohe č. 5 reagujú na špecifické odporúčania pre SR (CSR) a ciele stratégie EÚ pre rast a zamestnanosť (Európa 2020).

Prijímané štrukturálne a výdavkové opatrenia sú zamerané na podporu rastu a zamestnanosti pri zvýšení efektívnosti verejných výdavkov. Medzi najvýznamnejšie z pohľadu výdavkov patrí reforma štátnej správy ESO, zvýšenie efektivity v zdravotníctve, či výstavba nových škôlok. Väčšina štrukturálnych opatrení sa zameriava na trh práce, ako v súčasnosti najväčšiu výzvu slovenskej ekonomiky. Odvodová odpočítateľná položka a súbeh dávky v hmotnej núdzi a mzdy by mali pomôcť zvýšiť zamestnanosť nízkopříjmových zamestnancov. Minimálny dôchodok a vianočný príspevok prispievajú k znižovaniu sociálnych rozdielov.

IV.1. Zamestnanosť

Vláda plánuje významné reformy na trhu práce a v sociálnej oblasti. Najmä odvodová odpočítateľná položka a súbeh dávky v hmotnej núdzi a mzdy by mali pomôcť zvýšiť zamestnanosť nízkopříjmových zamestnancov. Minimálny dôchodok, vianočný príspevok či adresnejšie sociálne dávky prispievajú k vyššej spravodlivosti sociálneho systému. Zvýšenie zľavy na cestovanie za prácou zvýši mobilitu občanov a podporí tak znižovanie regionálnych rozdielov.

Cieľom **odvodovej odpočítateľnej položky** na zdravotné odvody je zvýšiť ponuku a dopyt po práci zvýšením čistej mzdy a znížením nákladov práce. S rastúcim príjmom sa odpočítateľná položka bude postupne znižovať (úplná strata nároku závisí od finálnych parametrov OOP). Odhadovaný počet dotknutých zamestnancov ako aj fiškálne vplyvy závisia od nastavenia konečných parametrov.

Na podporu dlhodobo nezamestnaných bude od roku 2015 zavedený **súbeh pomoci v hmotnej núdzi a mzdy**. Nárok vznikne dlhodobo nezamestnanému alebo neaktívnemu uchádzačovi o zamestnanie pri vzniku pracovného pomeru (aspoň polovičný pracovný úväzok). Druhou podmienkou je, aby zároveň bol členom domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, alebo ktorej táto pomoc skončila z dôvodu vzniku pracovného pomeru. Príjem z nového zamestnania môže byť najviac vo výške dvojnásobku minimálnej mzdy. Prvých 6 mesiacov bude takýto zamestnanec poberať 126,44 eur a nasledujúci polrok táto suma klesne na 63,07 eur. V súčasnosti jednotliviec stráca nárok na pomoc v hmotnej núdzi okamžite pri zamestnaní sa za minimálnu mzdu.

Študentské **odvodové úľavy budú** pri práci na dohodu **rozšírené**. Maximálna suma mesačného príjmu, do ktorého sa neplatí poistné na sociálne poistenie z dohody o brigádnickej práci študentov sa tak zvýši na 200 eur. V súčasnosti sú stanovené dve hranice vo výške 68 eur a 169 eur podľa veku študenta. Návrh zjednodušuje súčasný systém a zavádza rovnakú výhodu pre všetkých študentov. Na základe aktuálnych údajov zo Sociálnej poisťovne (rok 2013) je evidovaných 185 tisíc dohôd o brigádnickej práci študentov. Fiškálny vplyv je odhadovaný vo výške 2,2 mil. eur v prvom roku účinnosti opatrenia.

Od novembra 2014 budú môcť viaceré skupiny občanov **bezplatne cestovať na železničiach**. Cestovný lístok na bezplatnú prepravu získajú deti, žiaci, študenti do 26 rokov a poberatelia dôchodkov. Odhadované náklady opatrenia sú 13 mil. eur.

IV.2. Školstvo a podpora vedy a výskumu

Školstvo a podpora vedy a výskumu ostávajú prioritnými oblasťami vlády. Cieľom je najmä rozšíriť kapacity škôlok a postupne zvyšovať platy učiteľov. Už osvedčený systém asistentov učiteľov na začlenenie znevýhodnených žiakov bude rozšírený. Komplexnejšia podpora výskumu a vývoja či súbor nástrojov pre technologické startupy by mal znížiť zaostávanie Slovenska v inovačnej výkonnosti.

Po **zvyšovaní miezd v regionálnom školstve** o 5 % v rokoch 2013 aj 2014 stále nie je uzavretá otázka zvyšovania miezd v nasledujúcich rokoch. Momentálne prebiehajú vyjednávania o kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na rok 2015.

Vláda sa zaviazala rozšíriť **kapacity predškolských zariadení** s cieľom zvýšenia zamestnanosti žien, ako aj integrácie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Súčasťou nového zákona o odbornom vzdelávaní bude aj zavádzanie **duálneho vzdelávania**. Okrem toho bude pri poskytnutí praxe pre žiakov odborných škôl zamestnávateľovi poskytnuté daňové zvýhodnenie. Zvýši sa tak motivácia zamestnávateľov poskytovať odbornú prax a vytvorí sa lepšie predpoklady na zamestnanie absolventov do trvalého pracovného pomeru.

V roku 2015 bude navýšená alokácia na **asistentov učiteľov** v regionálnom školstve o 7 mil. eur. Ide o zabezpečenie mzdových prostriedkov pre nových asistentov učiteľa, ktorí budú pridelení podľa potreby do škôl so zdravotne a sociálne znevýhodnenými žiakmi. Dopyt škôl by tak mal byť úplne pokrytý.

Zavedenie **odpočtu výdavkov na výskum a vývoj** od základu dane bude mať pozitívny vplyv na investície do vedy a výskumu na Slovensku. Odpočet zahŕňa priamy odpočet výdavkov vo výške 25% celkovej výšky výdavkov, ďalej 25% z medziročného nárastu výdavkov a 25% z výšky výdavkov na mzdy novoprijatých absolventov.

IV.3. Podpora podnikateľského prostredia a rastu

Vláda pripraví komplexný **súbor nástrojov podpory pre technologické startupy**, ktorými podporí vývoj a komercializáciu špičkových technologických a vysoko inovatívnych produktov a služieb. Zameria sa na nápady a riešenia, ktoré sú výsledkom inovácií a podnikateľských ideí najmä fyzických osôb, pričom podpora bude ohraničená na obdobie krátko pred založením podniku až do troch rokov od jeho vzniku. Opatrenie sprístupní pre firmy nové aj existujúce nástroje na zlepšenie hotovostných tokov, prístup k financovaniu a podporné služby (poradenstvo, mentoring, inkubátory a co-workingové priestory). Zároveň by sa malo sprehľadniť fungovanie štátnej podpory tak, aby bola pre začínajúcich podnikateľov administratívne dostupnejšia a menej zaťažujúca.

V. Porovnanie s programom stability

Program stability vychádzal z údajov z oficiálnej makroekonomickej prognózy MF SR z januára 2014, ktorá predpokladala v roku 2014 rast ekonomiky na úrovni 2,3 %. Aktuálna prognóza zo septembra 2014, na základe ktorej je zostavený návrh rozpočtu verejnej správy, uvažuje s mierne vyšším ekonomickým rastom v roku 2014 a nižším rastom v roku 2015. Zároveň prognóza zo septembra 2014 bola vypracovaná v metodike národných účtov 2010.

Tab 15: Prognóza vybraných indikátorov vývoja ekonomiky SR

P.č	Ukazovateľ	m.j.	Prognóza (PS)*		Prognóza (Návrh rozpočtu)	
			2014	2015	2014	2015
1	HDP, bežné ceny	mld. eur	74,5	77,8	75,1	77,9
2	HDP, stále ceny	%	2,3	3,0	2,4	2,6
3	Konečná spotreba domácností a NISD	%	1,2	2,2	2,9	2,4
4	Konečná spotreba verejnej správy	%	1,9	-1,4	2,0	-3,8
5	Tvorba hrubého fixného kapitálu	%	1,8	2,4	4,8	2,7
6	Export tovarov a služieb	%	4,0	4,5	4,6	4,3
7	Import tovarov a služieb	%	3,6	3,6	5,7	3,4
8	Priem. mesačná mzda za hospodárstvo (nominálny rast)	%	2,5	3,5	4,2	3,3
9	Priemerný rast zamestnanosti, podľa VZPS	%	0,3	0,9	0,8	0,5
10	Priemerný rast zamestnanosti, podľa ESA 2010	%	0,3	0,6	1,1	0,4
11	Priemerná miera nezamestnanosti, podľa VZPS	%	14,0	13,2	13,5	13,0
12	Priemerná evidovaná miera nezamestnanosti	%	13,7	13,0	12,8	12,3
13	Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP)	%	0,8	2,1	0,1	1,0
14	Bilancia bežného účtu (podiel na HDP)	%	4,5	5,3	0,7	1,2

*) V metodike ESA 95.

Zdroj: MF SR

V porovnaní s programom stability došlo k zlepšeniu salda verejnej správy v roku 2013 pri nezmenených rozpočtových cieľov na roky 2014 a 2015. V prípade scenára nezmenených politík je rozdiel zanedbateľný a vyplýva najmä z úpravy makroekonomickej predpokladov.

Tab 16: Porovnanie s Programom stability

	ESA kód	2013	2014	2015
		% HDP	% HDP	% HDP
Cieľové saldá verejnej správy	B.9			
Program stability		-2,8	-2,6	-2,5
Návrh rozpočtového plánu		-2,6	-2,6	-2,5
Rozdiel		0,1	0,0	0,0
Saldá verejnej správy na základe scenára nezmenených politík	B.9			
Program stability		-2,8	-2,8	-3,7
Návrh rozpočtového plánu		-2,6	-2,9	-3,5
Rozdiel		0,1	-0,1	0,1

Zdroj: MFSR

PRÍLOHY

Príloha 1: Jednorazové opatrenia pre účely výpočtu štrukturálneho salda

Na základe definície uvedenej v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa jednorazovým vplyvom rozumie príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy. Ministerstvo financií SR zverejnilo manuál³³ určujúci podrobné pravidlá pre zaznamenanie jednorazových opatrení podľa metodiky EK. V budúcnosti plánuje MF SR spolupracovať s RRZ na príprave jednotnej národnej metodiky pre identifikáciu jednorazových a dočasných vplyvov.

Tento rok došlo k prehodnoteniu jednorazových opatrení z dôvodu zmeny metodiky ESA 2010. Zmena sa dotkla transferu naakumulovaných aktív z 2. piliera do priebežného systému, ktoré sa už nepovažuje za príjem verejných financií. Na roky 2013 až 2017 bolo identifikované nasledujúce jednorazové opatrenie:

1. V roku 2014 mal Telekomunikačný úrad mimoriadne príjmy z výnosu z elektronickej aukcie voľných frekvenčných pasiem operátorom, tzv. digitálnej dividendy. Konečný príjem z digitálnej dividendy bol vo výške 164 mil. eur.
2. Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a. s. bola v roku 2009 poskytnutá návratná finančná výpomoc zo štátnych finančných aktív. Uvedená transakcia ovplyvnila schodok a dlh verejnej správy v roku 2009. Realizované splátky sa považujú v zmysle metodiky ESA 2010 za kapitálový transfer s pozitívnym vplyvom na schodok rozpočtu verejnej správy. Za jednorazový vplyv sa považuje len mimoriadne navýšenie splácania návratnej finančnej výpomoci (uznesenie vlády SR č. 390/2013) vzhľadom na výnimočnú výšku a neopakovanie sa v iných rokoch.
3. Začiatkom roku 2014 došlo k právoplatnému uzavretiu súdneho sporu Protimonopolného úradu voči stavebným firmám podozrivých z kartelu. Verdikt bol potvrdený Najvyšším súdom SR.

Tab A: Jednorazové a dočasné opatrenia (ESA 2010, v mil. eur)

	2013	2014 R	2014 OS	2015	2016	2017
Digitálna dividendy	-	250	164	-	-	-
Splácanie NFV Cargo (kapitálový transfer v 2009)	-	78	78	-	-	-
Pokuta PMÚ za stavebný kartel	-	-	45	-	-	-
CELKOVO	-	328	287	-	-	-

(+) zlepšenie salda, (-) zhoršenie salda

Zdroj: MF SR

³³ <https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9595>

Príloha 2: Investičná klauzula

Tabuľka nižšie poskytuje aktuálnych dohad výdavkov na spolufinancovanie OP, ktoré sú zohľadnené v investičnej výnimke.

Tab A: Výdavky na spolufinancovanie podľa OP (mil. eur)		
	2014 OS	2015
2. programové obdobie, z toho	361,1	312,6
ERDF	169,1	109,1
ESF	48,9	44,5
KF	105,3	114,2
EAGF	1,1	0,0
EAFRD	36,0	44,5
EFF	0,7	0,3
3. programové obdobie, z toho	71,8	261,7
ERDF	0,1	94,0
ESF	0,6	33,5
KF	0,0	55,9
EAGF	54,0	25,3
EAFRD	17,1	52,6
EMFF	0,0	0,3
Spolu štrukturálne a Kohézny fond	324,0	451,3
Poľnohospodárske fondy spolu	108,9	123,0
Ostatné spolufinancovanie EÚ zdrojov	15,6	98,6
Spolufinancovanie spolu	448,4	672,8
% HDP	0,6	0,9

Zdroj: MF SR

Príloha 3: Predpoklady kvantifikácie príjmových opatrení

Zmeny v odpisovaní majetku

Zavedenie novej 6. odpisovej skupiny s dobou odpisovania 40 rokov

Kvantifikácia vychádza z ročných údajov ŠÚ SR o spotrebe fixného kapitálu (odpisoch), indexovaných pre roky 2015 - 2017. Rozdelenie celkovej úrovne odpisov do jednotlivých odpisových skupín je založené na údajoch medzinárodných porovnaní (CBT corporate tax ranking, Oxford University). Dodatočným predpokladom je podiel administratívnych budov na celkovom počte budov v rámci odpisovej skupiny s dobou odpisovania do 20 rokov.

Ponechanie zrýchlenej metódy odpisovania iba pre 2. a novú 3. odpisovú skupinu

Kvantifikácia je založená na rozdieloch medzi technikou rovnomerného a zrýchleného odpisovania, pri nastavení parametrov podľa novely zákona. Výpočet vychádza z ročných údajov ŠÚ SR o spotrebe fixného kapitálu (odpisoch), indexovaných pre roky 2015 - 2017. Rozdelenie celkovej úrovne odpisov do jednotlivých odpisových skupín je založené na údajoch medzinárodných porovnaní a expertnom odhade MF SR.

Zjednotenie odpisovania hmotného majetku nadobudnutého formou finančného prenájmu s ostatnými formami obstarania hmotného majetku

Kvantifikácia je založená na rozdieloch medzi spôsobom odpisovania formou finančného prenájmu a štandardnými formami odpisovania, pri prijatí dodatočných predpokladov o podiele leasingového odpisovania. Výpočet využíva ročné údaje ŠÚ SR o spotrebe fixného kapitálu (odpisoch), indexovanej pre roky 2015 – 2017.

Zavedenie povinnosti zahrnutia neodpočítanej DPH u daňovníka, ktorý uplatňuje nárok na jej odpočítanie koeficientom do vstupnej ceny hmotného a nehmotného majetku

Výpočet je založený na využití individuálnych daňových priznaní DPH za rok 2013, konkrétne údajov o podiele outputov firiem podliehajúcich DPH na celkovom outpute. Podiel odpisov v rámci jednotlivých odpisových skupín bol stanovený expertným odhadom s využitím údajov medzinárodného porovnania odpisových skupín.

Pravidlá nízkej kapitalizácie

Kvantifikácia vychádza z aktuálne dostupných individuálnych daňových priznaní za zdaňovacie obdobie roka 2012. Využíva údaje o výške úrokov z úverov a pôžičiek pri transakciách zahraničných závislých osôb a údaje o EBITDA (zisku pred uplatnením daní, odpisov a úrokov) z individuálnych výkazov ziskov a strát.

Opatrenia na zvýšenie úspešnosti výberu daní

Rozšírenie povinnosti vedenia evidencie tržieb v elektronickej registračnej pokladnici (ERP)

Kvantifikácia vplyvu rozšírenia povinnosti používať ERP na výnos DPH a DPPO vychádza z nasledujúcich predpokladov:

- Zavedenie ERP v jednotlivých odvetviach prispeje k zníženiu daňovej medzery na DPH o 10% (Sektorová daňová medzera bola odhadnutá IFP v spolupráci s MMF)
- V prípade vybraných sektorov s menším počtom transakcií a vyššími sumami napr. služby architektov, sa očakáva zníženie daňovej medzery o 5%. Nižší odhad vychádza aj z predpokladu, že užívatelia služieb týchto sektorov nebudú mať povinnosť predkladať pokladničný doklad (alebo

potvrdenie o zaplatení) v prípade administratívnych úkonov spojených s dodanou službou (napr. stavebné povolenie)

- Dodatočný prínos na DPPO vychádza z odhadu z očakávaných výnosov na DPH. Odhadnutý bol ako násobok podielu DPPO na DPH a očakávaného výnosu na DPH zo zavedenia ERP
- V prípade zavedenia ERP pre ambulantných všeobecných lekárov, špecialistov, zubárov sa vychádzalo z rozdielov reportovaných relevantnými ambulanciami a výdavkami domácností na tieto služby. Za zdravotné služby bol v roku 2011 rozdiel medzi výdavkami domácností (podľa ŠÚ SR) a priznanými tržbami relevantných ambulancií (podľa údajov Ministerstva zdravotníctva) približne 214 mil. eur.

Odhadovaný pozitívny vplyv z rozšírenia povinnosti vedenia evidencie tržieb v elektronickej registračnej pokladnici sa za predpokladu celoročnej účinnosti odhaduje na úrovni 72 mil. eur.

Zavedenie zrážkovej dane u farmaceutických spoločností z peňažných plnení poskytovaných lekárom

Kvantifikácia vplyvu vychádza z údajov farmaceutických spoločností o peňažnom a nepeňažnom plnení za roky 2011 – 2013 so zohľadnením skutočnosti časti oslobodených príjmov (registračný poplatok pri vzdelávaní a pod.).

Odpočet výdavkov na vedu a výskum

Výpočet je založený na súčasnej úrovni uplatňovania domácich výdavkov na výskum a vývoj indexovanej do rokov 2015 - 2017 na základe dostupných údajov Eurostatu za Slovenskú republiku.

Príloha 4: Uplatnenie ustanovení zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Nasledujúca časť popisuje výpočet konsolidovaných výdavkov verejnej správy podľa Zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Podľa aktuálnych predpokladov dochádza k zvýšeniu výdavkov v roku 2015 oproti schválenému rozpočtu na rok 2014 vzhľadom na **zaradenie nových subjektov do verejného sektora**. K preradeniu ŽSR došlo na jar 2014. Vlády NRVS 2015-2017 po prvýkrát obsahuje aj nové subjekty verejnej správy, ktoré budú preradené do sektora na jeseň 2014. Ide o Národnú diaľničnú spoločnosť a. s., dopravné podniky miest Bratislava, Košice, Banská Bystrica a Žilina, Agentúru pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov a Eximbanku. Táto metodická zmena automaticky bez akýchkoľvek zásahov vlády do rozpočtovej politiky zvyšuje v roku 2015 úroveň konsolidovaných výdavkov verejnej správy oproti schválenému rozpočtu na rok 2014. Celkový vplyv na konsolidované výdavky týchto subjektov predstavuje 625 mil. eur v roku 2015. Vzhľadom na prebiehajúce kolo jesennej notifikácie Eurostatom podľa novej metodiky a chýbajúce finančné výkazy k zdravotníckym zariadeniam vládny návrh rozpočtu uvažuje s negatívnym vplyvom hospodárenia zdravotníckych zariadení vo výške 50 mil. eur v roku 2015.

Druhým významným faktorom zvýšenia konsolidovaných výdavkov je prechod na metodiku ESA 2010 a z nej vyplývajúce **rozdiely v zaznamenávaní niektorých položiek** s celkovým vplyvom 496 mil. eur v roku 2015. Ide o sumu 496 mil. eur, z čoho daňové kredity tvoria 257 mil. eur. Zvyšnú časť predstavujú najmä výdavky na vedu a výskum v objeme 218 mil. eur. Ďalšou metodickou zmenou je zmena výpočtu imputovaných sociálnych príspevkov vo výške 17 mil. eur a presmerovanie príspevkov bánk do Fondu ochrany vkladov vo výške 3 mil. eur cez príjmy a výdavky štátneho rozpočtu (bez vplyvu na schodok rozpočtu verejnej správy).

Vzhľadom na preradenie viacerých subjektov sú rozpočty verejnej správy naprieč rokmi 2014 a 2015 neporovnateľné. Z tohto dôvodu je možné porovnávať schválený rozpočet na rok 2014 len s rozpočtom 2015 očisteným o tieto subjekty a dodatočné zmeny z ESA2010.

Tab A: Konsolidované výdavky verejnej správy podľa Zákona o rozpočtovej zodpovednosti (mil. eur)				
	RVS2014-2016	NRVS2015-2017		
	2014	2015	2016	2017
1 Nominálne konsolidované výdavky verejnej správy	28 050	29 622	29 363	30 107
2 Výdavky na správu štátneho dlhu	1 341	1 256	1 271	1 272
3 Prostriedky EÚ	1 198	1 682	1 117	1 389
4 SR a EÚ	640	673	489	541
5 Odvody do EÚ	683	738	750	746
6 pohromami	11	11	11	11
7 Upravené výdavky* (1-2-3-4-5-6)	24 177	25 262	25 725	26 148
8 Vplyv preradenia subjektov do VS a metodiky ESA 2010	-	1 121	1 111	1 143
9 Objem potrebného zníženia kons. výdavkov (7(t)-7(2014))	0	1 086	1 548	1 971
10 Objem potrebného zníženia očistený o vplyv ESA2010 (9-8)		-35	437	828
11 v % HDP		-0,04	0,5	1,0

Pozn.: RVS2014-2016 v ESA95 a NRVS2015-2017 v ESA2010

Zdroj: MF SR

* základa na viazanie podľa čl. 12, odsek 5, písmeno c)

Pri prekročení 55% hranice pre dlh sú jednotlivé **obce a vyššie územné celky povinné schváliť rozpočet na nasledujúci rok s výdavkami maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho roka** (okrem

prostriedkov EU a spolufinancovania a výdavkov na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami). Znamená to, že obce a vyššie územné celky vo svojich rozpočtoch na rok 2015 nemôžu schváliť vyššie výdavky ako v pôvodných rozpočtoch na 2014, schválených na konci roku 2013.

Predpokladané výdavky samospráv podľa vládneho návrhu rozpočtu rešpektujú ústavnú výdavkovú brzdu samospráv, ktorá vychádza zo základne ich schválených rozpočtov na rok 2014. V nominálnych konsolidovaných výdavkoch verejnej správy sú zapracované výdavky obcí na konsolidovanej báze v roku 2015 v sume 3 047 mil. eur, v roku 2016 v sume 3 002 mil. eur a v roku 2017 v sume 2 996 mil. eur. Výdavky VUC predstavujú v roku 2015 sumu 765 mil. eur, v roku 2016 sumu 759 mil. eur a v roku 2017 sumu 756 mil. eur.

Príloha 5: Požadované tabuľky

Tabuľka 0i - Základné predpoklady	2013	2014	2015
Krátkodobá úroková miera (ročný priemer)	0,2	0,2	0,1
Dlhodobá úroková miera (ročný priemer)	2,6	2,1	2,3
Výmenný kurz USD/EUR (priemer)	1,328	1,340	1,271
Rast svetového HDP	3,2	3,4	4,0
Nominálny efektívny výmenný kurz (% zmena)	-0,9	-1,5	0,3
Rast HDP EU	-0,4	0,7	1,3
Rast HDP významných obch. partnerov	0,5	2,0	1,8
Rast importov vo svete v stálych cenách bez EU	3,0	4,4	6,1
Cena ropy (Brent, USD/barel)	108,8	107,3	106,8

Zdroj: MF SR

Tabuľka 0ii - Hlavné predpoklady	2013	2014	2015
1. Vonkajšie prostredie			
Cena ropy (€)	81,9	80,1	84,0
2. Fiškálna politika			
Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy	-2,6	-2,9	-2,0
Hrubý dlh VS	54,6	54,1	54,4
3. Menová politika, finančný sektor			
Úrokové sadzby:			
Euribor 3M (priemer)	0,2	0,2	0,1
Vklady	1,0	0,8	0,7
Výnos 10 ročného štátneho dlhopisu SR (priemer)	2,6	2,1	2,3
Stav vkladov (rast)	3,1	4,8	5,0
4. Demografické trendy			
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (rast)	0,3	-0,1	-0,1
Celkový index závislosti	39,8	40,4	41,1

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1.a - Makroekonomický prehľad

		2013	2013	2014	2015
	ESA kód	Skutočnosť	miera rastu	miera rastu	miera rastu
1. Reálny HDP	B1*g	66,9	1,4	2,4	2,6
z toho					
1.1 Predpokladaný vplyv agregovaných rozpočtových opatrení na hospodársky rast		-	-	-	0,5
2. Potenciálny HDP		69,2	2,3	2,3	2,3
príspevky:					
- práca		-	0,2	0,1	0,1
- kapitál		-	-0,1	0,1	0,2
- celková produktivita faktorov		-	2,2	2,1	2
3. Nominálny HDP	B1*g	73,6	2,0	2,1	3,7
Zložky reálneho HDP					
3. Konečná spotreba domácností a NISD	P.3	33,7	-0,7	2,9	2,4
4. Konečná spotreba verejnej správy	P.3	11,1	2,4	2,0	-3,8
5. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g	14,4	-2,7	4,8	2,7
6. Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností (% HDP)	P.52 + P.53	-0,1	-0,1	0,5	0,4
7. Vývoz výrobkov a služieb	P.6	65,2	5,2	4,3	4,3
8. Dovozy výrobkov a služieb	P.7	56,7	3,8	5,7	3,4
Príspevky k reálnemu rastu HDP					
9. Domáci dopyt spolu		-	-0,6	2,8	1,2
10. Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností	P.52 + P.53	-	0,6	0,7	0,0
11. Saldo zahr. obchodu s výrobkami a službami	B.11	-	1,8	-0,4	1,3

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1.b - Cenový vývoj

		2013	2013	2014	2015
	ESA kód	Skutočnosť	miera rastu	miera rastu	miera rastu
1. Deflátor HDP		1,10	0,5	-0,4	1,1
2. Deflátor súkromnej spotreby		1,24	1,3	0,0	1,0
3. HICP		122,93	1,5	0,1	1,0
4. Deflátor verejnej spotreby		1,2	1,1	0,4	1,5
5. Deflátor investícií		1,04	0,4	-0,7	1,3
6. Deflátor exportu tovarov a služieb		1,05	-1,9	-3,2	1,6
7. Deflátor importu tovarov a služieb		1,15	-1,4	-3,5	1,8

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1.c - Ukazovatele trhu práce

		2013	2013	2014	2015
	ESA kód	Skutočnosť	miera rastu	miera rastu	miera rastu
1. Počet zamestnaných (tis.) [1]		2 192	-0,8	1,1	0,4
2. Počet odpracovaných hodín (mil.) [2]		3 881	-1,8	0,6	0,6
3. Miera nezamestnanosti (%) [3]			14,2	13,5	13,0
4. Produktivita práce na osobu (eur) [4]		29 917	1,7	1,3	2,2
5. Produktivita práce na hodinu (eur) [5]		16,9	2,8	1,8	2,0
6. Odmeny zamestnancov (mil. eur)	D.1	26 988	0,3	4,2	3,3
7. Odmeny na zamestnanca (eur)		12 311	1,1	3,2	2,8

[1] Celková zamestnanosť, podľa národných účtov - domáci koncept.

Zdroj: MF SR

[2] Podľa definície národných účtov.

[3] Harmonizovaná miera podľa Eurostatu, úrovne

[4] Reálne HDP na zamestnanú osobu.

[5] Reálne HDP na odpracovanú hodinu.

Tabuľka 1.d - Sektorová bilancia (ESA 2010, % HDP)

	ESA kód	2013	2014	2015
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté od zvyšku sveta	B.9	3,5	2,4	2,9
z toho:				
- Tovary a služby		6,0	5,3	6,0
- Primárne príjmy a transfery		-3,9	-4,5	-4,8
- Kapitálový účet		1,4	1,6	1,7
2. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté ostatných sektorov	B.9	6,1	5,3	4,9
3. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy	EDP B.9	-2,6	-2,9	-2,0
4. Štatistický rozdiel		0,0	0,0	0,0

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2.a: Vývoj rozpočtov verejnej správy (v % HDP)

	ESA kód	2014 % HDP	2015 % HDP
Čisté pôžičky (EDP B.9) podsektorov verejnej správy			
1. Verejná správa	S.13	-2,9	-2,0
2. Ústredná štátna správa	S.1311	-2,7	-2,4
3. Regionálna štátna správa	S.1312	-	-
4. Miestna štátna správa	S.1313	-0,1	0,3
5. Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314	0,0	0,1
6. Úrokové náklady	D.41	1,85	1,70
7. Primárne saldo VS (1+6)		-1,1	-0,3
8. Jednorazové a dočasné efekty		0,4	0,0
9. Reálny rast HDP (%)		2,4	2,6
10. Potenciálny rast HDP (%)		2,3	2,3
príspevky:			
- práca		0,1	0,1
- kapitál		0,1	0,2
- celková produktivita faktorov		2,1	2,0
11. Produkčná medzera (% potenciálneho HDP)		-3,3	-3,0
12. Cyklická zložka (% potenciálneho HDP)		-1,3	-1,2
13. Cyklicky upravené saldo (1-12) (% potenciálneho HDP)		-1,6	-0,8
14. Cyklicky upravené primárne saldo (13+6) (% potenciálneho HDP)		0,2	0,9
15. Štrukturálne saldo (13-8) (% potenciálneho HDP)		-2,0	-0,8

[1] Upravené o čisté toky týkajúce sa swapov tak, aby TR-TE=EDP B.9.

Zdroj: MF SR

[2] Primárne saldo je počítané ako (EDP B.9, položka 8) plus (EDP D.41, položka 9).

[3] Kladné znamienko predstavuje pozitívny vplyv jednorazového opatrenia na saldo VS

[5] Vrátane vybraných EÚ

Tabuľka 2.b: Vývoj dlhu verejnej správy (% HDP)

	ESA kód	2014	2015
1. Hrubý dlh		54,1	54,4
2. Zmena hrubého dlhu		-0,5	0,3
Príspevky k zmene hrubého dlhu			
3. Primárne saldo		-1,1	-0,3
4. Úrokové náklady	D.41	1,8	1,7
5. Zosúladenie dlhu a deficitu		-2,3	-0,2
z toho:			
- Rozdiely medzi hotovosťou a akruálom		-0,1	0,0
- Čistý nárast finančných aktív		-2,4	-0,3
z toho: príjmy z privatizácie		0,0	-1,3
- Efekty zhodnotenia a iné		0,1	0,0
p.m. Implicitná úroková miera		3,4	3,3
Iné relevantné faktory			
6. Likvidné finančné aktíva		3,7	4,5
7. Čistý finančný dlh (1-6)		50,4	49,8
8. Splátky dlhu (existujúce dlhopisy) od konca predchádzajúceho roka		4,8	3,8
9. Podiel dlhu denominovaného v zahraničnej mene		4,3	3,5
10. Priemerná splatnosť*		6,7	6,8

Pozn.: ide o splatnosť štátneho dlhu ku koncu roku

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2.c: Podmienené záväzky (% HDP)

	2013	2014	2015
Verejné záruky	13,95		
z čoho:			
finančný sektor	0		

Tabuľka 3: Bilancia výdavkov a príjmov verejnej správy podľa scenára nezmenených politík (členenie podľa komponentov)

Verejná správa (S13)	ESA kód	2014 % HDP	2015 % HDP
1. Celkové príjmy	TR	36,6	35,6
z toho			
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	10,5	10,0
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	6,5	6,3
1.3. Dane z kapitálu	D.91	0,0	0,0
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	13,4	13,4
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	0,7	0,7
1.6. Ostatné		5,4	5,1
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		30,4	29,8
2. Celkové výdavky	TE	39,5	39,1
z toho			
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	7,2	7,1
2.2. Medzispotreba	P.2	4,6	4,8
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62, D.632	18,4	18,0
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,2	0,2
2.4. Úrokové náklady	D.41	1,8	1,7
2.5. Subvencie	D.3	0,8	0,8
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51	3,5	3,3
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,8	0,8
2.8. Ostatné		2,4	2,6

Pozn.: Údaje za 2014 predstavujú očakávanú skutočnosť.

Tabuľka 4.a: Bilancia cieľových výdavkov a príjmov verejnej správy (členenie podľa komponentov)

Verejná správa (S13)	ESA kód	2014 % HDP	2015 % HDP
1. Celkové príjmy	TR	36,6	36,0
z toho			
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	10,5	10,4
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	6,5	6,6
1.3. Dane z kapitálu	D.91	-	-
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	13,4	13,2
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	0,7	0,7
1.6. Ostatné ¹		5,4	5,1
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		30,4	30,2
2. Celkové výdavky	TE ³	39,5	38,0
z toho			
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	7,2	7,0
2.2. Medzispotreba	P.2	4,6	4,6
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62 ² , D.632	18,4	17,8
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,2	0,2
2.4. Úrokové náklady	D.41	1,8	1,7
2.5. Subvencie	D.3	0,8	0,8
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51	3,5	2,9
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,8	0,7
2.8. Ostatné ²		2,4	2,7

[1] P.11+P.12+P.131+D.39r+D.7r+D.9r (okrem D.91r)

[2] D.29p + D.4p (okrem D.41p) +D.5p +D.7p +P.52+P.53+NP+D.8.

Tabuľka 4.b: Výdavky vylúčené z výdavkového agregátu

	ESA kód	2013	2013	2014	2015
		mil. eur	% HDP	% HDP	% HDP
1. Výdavky na programy EÚ plne kryté príjmami z fondov EÚ		957	1,3	1,9	2,2
2. Výdavky na dávky v nezamestnanosti nesúvisiace s opatreniami vlády (cyklická zložka)		28	0,04	0,04	0,03
3. Zmena príjmov z titulu opatrení (vplyv diskretných príjmových opatrení)		1272	1,7	0,1	0,4
4. Príjmy z dôvodu uplatňovania legislatívy		0	0	0	0

Tabuľka 4.c.i): Celkové výdavky na vzdelávanie, zdravotníctvo a zamestnanosť

	2014		2015	
	% HDP	% CV	% HDP	% CV
Vzdelávanie	3,9	9,8	3,7	9,8
Zdravotníctvo	5,6	14,1	5,3	14,0
Zamestnanosť*	0,23	0,59	0,26	0,68

Pozn.: CV - Celkové výdavky verejnej správy.

Zdroj: Eurostat

Tabuľka 4.c.ii): Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG					
Funkcie	COFOG kód	2014		2015	
		% HDP	% CV	% HDP	% CV
1. Všeobecné verejné služby	1	6,7	16,8	5,5	14,3
2. Obrana	2	0,9	2,4	0,9	2,5
3. Verejný poriadok a bezpečnosť	3	2,0	5,1	1,9	5,0
4. Ekonomická oblasť	4	4,4	11,1	5,0	13,1
5. Ochrana životného prostredia	5	0,5	1,3	0,5	1,2
6. Bývanie a občianska vybavenosť	6	0,6	1,4	0,4	1,1
7. Zdravotníctvo	7	5,6	14,1	5,3	14,0
8. Rekreačia, kultúra a náboženstvo	8	1,1	2,7	0,9	2,3
9. Vzdelávanie	9	3,9	9,8	3,7	9,8
10. Sociálne zabezpečenie	10	14,0	35,3	13,9	36,6
Celkové výdavky	TE	39,5	100,0	38,0	100,0

Pozn.: CV – Celkové výdavky VS

Tab 5.a: Opatrenia zahrnuté v návrhu rozpočtu verejnej správy (ESA 2010, porovnanie voči NPC)			
Opatrenie	Subsektor	ESA2010 kód	2015 (% HDP)
1. Zachovanie sadzby DPH na úrovni 20 %	S.1311	D.211R	0,30
2. Zmeny v daňovom odpisovaní majetku			0,20
- predĺženie odpisovania administratívnych budov z 20 na 40 rokov	S.1311	D.51R	0,09
- obmedzenie zrýchleného odpisovania len na výrobné stroje a zariadenia	S.1311	D.51R	0,04
- zrušenie zvýhodneného leasingového odpisovania	S.1311	D.51R	0,02
- odpisovanie neuplatnených výdavkov pri odpočte DPH koeficientom	S.1311	D.51R	0,05
3. Opatrenia na zvýšenie úspešnosti výberu daní (ERP a farmafirmy)			0,07
- rozšírenie povinnosti vedenia evidencie tržieb v elektronickej registračnej pokladnici (ERP)	S.1311	D.51R	0,07
- zrážková daň na finančné a nefinančné benefity od farmaceutických spoločností pre lekárov	S.1311	D.51R	0,00
4. Zavedenie pravidiel nízkej kapitalizácie	S.1311	D.51R	0,07
5. Odpočet výdavkov na vedu a výskum od základu dane	S.1311	D.51R	-0,03
6. Audit daňových výdavkov a iné	S.1311	D.51R	0,02
z toho: zvýšenie a zosúladenie sumy odvodovej úľavy pre študentov	S.1314	D.61R	0,00
Ostatné nedaňové príjmy			-0,07
- nižšie príjmy ŠR z poplatkov od FOV a EOSA	S.1311	D.29A	-0,04
- vyššie administratívne poplatky obcí a VÚC	S.1311	P.11	0,15
- granty a transfery ŠR a VVŠ	S.1311	D.7R	-0,07
- ostatné nižšie príjmy z vratiek ŠR	S.1311	D.7R	-0,09
- ostatné nedaňové príjmy	S.1311	P.11	-0,02
7. Prioritné opatrenia vlády			-0,05
- kompenzácie	S.1311	D.1P	-0,01
- medzispotreba	S.1311	P.2	-0,01
- subvencie	S.1311	D.3P	-0,02
- kapitálové výdavky	S.1311	P.5+D.9	-0,01
8. ESO + PO štátu z rozpočtových zdrojov			0,27
- kompenzácie	S.1311	D.1P	0,17
- medzispotreba	S.1311	P.2	0,10
9. Úspory v zdravotníctve			0,13

- transfer pre VZP, prijaté	S.1311	D.62P	0,13
- transfer pre VZP, zaplatené	S.1314	D.61R	-0,13
- naturálne sociálne transfery	S.1311	D.632P	0,13
Ostatné zmeny voči NPC na strane výdavkov, z toho			0,64
ŠR	S.1311		0,10
Verejné vysoké školy	S.1311		0,05
OSVS	S.1311		0,07
Samosprávy	S.1313		0,40
Zdravotné a sociálne poistenie	S.1314		0,03
Spolu			1,55
- daňové a odvodové príjmy			0,50
- nedaňové príjmy			-0,07
- bežné výdavky			0,62
- kapitálové výdavky			0,50

Pozn. (+) znamená zvýšenie príjmov alebo zníženie výdavkov

Zdroj: MFSR

Tabuľka 6.a: Reakcia NPR na špecifické odporúčania pre Slovensko

CSR číslo	Opatrenie	Ciele
1	Po náprave nadmerného deficitu posilniť rozpočtové opatrenia na rok 2014 vzhľadom na vznikajúci rozdiel 0,3 % HDP v porovnaní s požiadavkami Paktu stability a rastu na základe prognózy Komisie z jari 2014. V roku 2015 zabezpečiť požadovanú úpravu 0,1 % HDP smerom k strednodobému cieľu, a pritom zohľadniť očakávané nepriaznivé hospodárske podmienky. Následne, až do dosiahnutia strednodobého cieľa, pokračovať v ročnej štruktúrálnej úprave na úrovni referenčnej hodnoty 0,5 % HDP. Ďalej posilňovať fiškálny rámec, a to aj zavedením záväzných a vynútiteľných výdavkových stropov. Zlepšiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií zvýšením nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti, najmä racionalizáciou nemocničnej starostlivosti a riadenia, ako aj posilnením primárnej starostlivosti	
1	Konsolidačné opatrenia 2015- 2017	Zahrňujú najmä: zachovanie výnosu a zvýšenie úspešnosti DPH, Registračné pokladnice pre lekárov a iné profesie, Zrážková daň na finančných a nefinančných benefitoch od farmaceutických spol. pre lekárov, Ročné zúčtovanie sociálneho poistenia, Úspory na mzdách a medzispotrebe (ESO).
1	Zlepšenie hospodárenia nemocníc a zvýšenie efektivity verejných výdavkov	Finančné hospodárenie nemocníc bude zlepšené tak, aby fakultné a univerzitné nemocnice dosahovali vyrovnané hospodárenie.
2	Zlepšiť efektívnosť daňovej správy posilnením kapacít auditu, posudzovania rizík a výberu daní. Prepojiť základ zdanenia nehnuteľností s trhovou hodnotou nehnuteľností.	
2	Boj proti daňovým podvodom	Tretia etapa akčného plánu formou opatrení na zlepšenie výberu daní: najmä centralizácia informácií z mýtného systému, registra motorových vozidiel a obyvateľstva, prístup k informáciám o účtoch prešetrovaných osôb a firiem, zverejňovanie platenia DPPO. Zavedenie insolvenčného registra, registra diskvalifikovaných osôb a ratingu daňových subjektov. Okrem toho sa zriadi špecializované senáty na krajských súdoch so zameraním na daňovú oblasť.
2	Vybudovanie analytickej jednotky na Finančnej správe SR.	Posilnenie analytických kapacít a vybudovanie analytickej jednotky na Finančnej správe SR
2	Zdaňovanie nehnuteľností	Na základe získaných dát o cenách inzerovaných rezidenčných nehnuteľností bol navrhnutý model, ktorý po zohľadnení vstupných charakteristík umožňuje odhadnúť trhovú hodnotu nehnuteľnosti. Prvé kroky pri implementácii nového systému budú realizované po roku 2015.
3	Účinnnejšie riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení, druhej šance na vzdelávanie a individuálne prispôbeného kvalitného odborného vzdelávania. Zvýšiť kapacitu verejných služieb zamestnanosti pre správu prípadov, personalizované poradenstvo a aktiváciu uchádzačov o zamestnanie a posilniť väzbu medzi aktiváciou a sociálnou pomocou. V súlade s cieľmi záruky pre mladých ľudí účinne riešiť nezamestnanosť mladých ľudí zlepšením včasnej intervencie. Zlepšiť stimuly v oblasti zamestnanosti žien zlepšením poskytovania zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do troch rokov.	
3	Odvodová odpočítateľná položka a zvýšenie minimálnej mzdy na 380 eur	Zvýšenie minimálnej mzdy bez zvýšenia nákladov práce nízkoprijemných zamestnancov. Zamestnancom sa zavedením odvodovej odpočítateľnej položky zvýši čistý príjem.
3	Dočasný súbeh pomoci v hmotnej núdzi a mzdy	Nárok vznikne dlhodobo nezamestnanému alebo neaktívnemu uchádzačovi o zamestnanie pri vzniku pracovného pomeru, ktorý je zároveň členom domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, alebo ktorej táto pomoc skončila z dôvodu vzniku pracovného pomeru.

3	Zníženie odvodového zaťaženia dlhodobozamestnaným (odvodová úľava)	Odpustenie zdravotných aj sociálnych odvodov dlhodobo nezamestnaným a ich zamestnávateľom (s výnimkou úrazového poistenia a garančného poistenia) na jeden rok z maximálne 67% priemernej mzdy spred dvoch rokov, čo vytvorilo priaznivé podmienky na ich opätovné zapojenie na trhu práce.
3	Reforma služieb zamestnanosti	Prioritizovanie poradenských a individualizovaných verejných služieb zamestnanosti vrátane zvýšenia ich administratívnych kapacít s cieľom zlepšenia prístupu k zamestnaniu pre dlhodobozamestnané osoby, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien. Poskytovanie kariérneho poradenstva pre dospelých na zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce. Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami. Analýza čistej účinnosti a efektívnosti výdavkov jednotlivých opatrení aktívnej politiky trhu práce.
3	Rovnováha medzi zamestnaním a starostlivosťou o dieťa	Podpora budovania nových zariadení služieb starostlivosti o dieťa, prioritne vo veku 0-3. Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie.
4	Prijať opatrenia na zvýšenie kvality vyučovania s cieľom zlepšiť učebné výsledky. Posilniť poskytovanie vzdelávania na pracovisku v rámci odborného vzdelávania a prípravy. Prispôsobiť akreditačné, finančné a riadiace opatrenia na podporu vytvárania bakalárskych programov orientovaných na výkon povolania. Zlepšiť kvalitu a relevantnosť vedeckej základne a vypracovať plány na posilnenie účinného odovzdávania poznatkov a spolupráce medzi akademickou obcou, výskumom a podnikateľskou sférou. Prijať systémové opatrenia na zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu pre marginalizované komunity vrátane Rómov a prijať opatrenia na rozšírenie ich účasti na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní.	
4	Podpora praktického vzdelávania	Podpora duálneho vzdelávania finančným zvýhodnením, ktoré vytvorí predpoklady na lepšie uplatnenie absolventov do trvalého pracovného pomeru.
4	Zvýšenie plátov učiteľov	V roku 2014 sa zvýšili mzdy pedagogickým a odborným zamestnancom v regionálnom a vysokom školstve o 5 % (42 eur) a vo vysokom o 16 eur na osobu a ďalšie do balíka na zlepšenie odmeňovania. Zvýšenie bude závisieť od viacerých kritérií vrátane výkonu učiteľa.
4	Asistenti učiteľov	V rámci inklúzie marginalizovaných skupín sa rozšíri projekt asistentov na školách (celodenné vzdelávanie) o 6 mil. eur od roku 2015.
4	Lepší prístup k predškolskému vzdelávaniu pre marginalizované komunity	Podpora sociálnej inklúzie a pozitívnych zmien v komunitách s osobitným dôrazom na marginalizované rómske komunity prostredníctvom rozvoja komunitnej práce v komunitných centrách. Vydávanie učebníc a učebných textov v slovenskom a v rómskom jazyku.
5	Zintenzívniť úsilie o lepšie fungovanie trhu s energiou, najmä zvýšením verejnej transparentnosti regulačného rámca a preskúmaním faktorov spôsobujúcich vysoké sieťové poplatky za elektrinu, najmä pre priemyselných odberateľov. Na základe doposiaľ dosiahnutého pokroku ďalej rozvíjať prepojenia so susednými krajinami vrátane Ukrajiny v súlade s memorandom o porozumení podpísaným v apríli.	
5	Zverejňovanie analýz k rozhodnutiam regulátora	Zverejňovaním analýz ku všetkým zásadnejším zmenám politik počas regulačného obdobia sa dosiahne vyššia transparentnosť.
5	Dátový sklad	Vybudovanie dátového centra na webovom sídle URSO
5	Prepájanie sústav a sietí	Prepojenie plynárenských sietí s Poľskom a Maďarskom. Prepojenie elektrizačných sústav s Maďarskom.
6	Prijať opatrenia na zvýšenie nezávislosti verejnej služby, a to aj zmenou zákona o štátnej službe. Prijať stratégiu na zlepšenie riadenia ľudských zdrojov vo verejnej správe. Zintenzívniť úsilie o posilnenie analytickej kapacity na kľúčových ministerstvách s cieľom prijať politiky založené na dôkazoch a skvalitniť posudzovanie vplyvu politik. Prijať opatrenia na boj proti korupcii a zrýchliť úsilie o zlepšenie efektívnosti a kvality systému súdnictva. Zaviesť opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, a to aj pre malé a stredné podniky. Zintenzívniť úsilie o zlepšenie efektívnosti verejného obstarávania.	
6	Reforma štátnej služby	Reforma bude v súlade so zásadami stabilnej, profesionálnej a politicky neutrálnej štátnej služby. Medzi základné princípy bude patriť transparentné zamestnávanie, zásluhové odmeňovanie, výkonnostné a efektívne riadenie, celoživotné vzdelávanie a politická neutralita. Prebieha diskusia k prvým návrhom.
6	Zvýšenie efektívnosti súdnictva	Skrátenie dĺžky súdneho konania, elektronický súdny spis, zavedenie elektronickej zbierky zákonov SR
6	Zlepšenie podnikateľského prostredia	Zníženie administratívneho zaťaženia, prevažne v oblastiach založenia obchodnej spoločnosti, výberu daní a cezhraničného obchodu.
6	Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa - Program ESO	Zvyšovanie efektívnosti výkonov ústrednej štátnej správy aj ostatných subjektov verejnej správy, zlepšenie riadiacich procesov, prehodnotenie funkcionalít, optimalizácia organizačnej štruktúry a výraznejšia orientácia na potreby občanov, úspora prostriedkov na fungovanie verejnej správy a zlepšovanie jej výsledkov bez zvyšovania financovania. Realizuje sa kombináciou vyšších príjmov a nižších výdavkov. Reformy budú pokračovať aj v tej časti miestnej štátnej správy, ktorá nie je zapojená do zlučovania úradov. V roku 2015 tak stratí 46 Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny právnu subjektivitu a prejdú pod priamu riadiacu pôsobnosť Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Prebiehajúce transformácie (napr.: zlučovania, rušenia) štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií za účelom zníženia ich počtu budú pokračovať aj v roku 2015.

Tabuľka 6.b: Ciele EU pre rast a zamestnanosť		
Hlavný EU2020 indikátor	Opatrenie	Cieľ
Zamestnanosť	Odvodová odpočítateľná položka a zvýšenie minimálnej mzdy na 380 eur	Zvýšenie minimálnej mzdy bez zvýšenia nákladov práce nízkoprijímavých zamestnancov. Zamestnancom sa zavedením odvodovej odpočítateľnej položky zvýši čistý príjem.
	Dočasný súbeh pomoci v hmotnej núdzi a mzdy	Nárok vznikne dlhodobo nezamestnanému alebo neaktívnemu uchádzačovi o zamestnanie pri vzniku pracovného pomeru, ktorý je zároveň členom domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, alebo ktorej táto pomoc skončila z dôvodu vzniku pracovného pomeru.
	Zníženie odvodového zaťaženia dlhodobo nezamestnaným	Odpustenie zdravotných aj sociálnych odvodov dlhodobo nezamestnaným a ich zamestnávateľom (s výnimkou úrazového poistenia a garančného poistenia) na jeden rok z maximálne 67% priemernej mzdy spred dvoch rokov, čo vytvorí priaznivé podmienky na ich opätovné zapojenie na trhu práce.
	Reforma služieb zamestnanosti	Priorizovanie poradenských a individualizovaných verejných služieb zamestnanosti vrátane zvýšenia ich administratívnych kapacít s cieľom zlepšenia prístupu k zamestnaniu pre dlhodobo nezamestnané osoby, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien. Poskytovanie kariérmu poradenstva pre dospelých na zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce. Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami. Analýza čistej účinnosti a efektívnosti výdavkov jednotlivých opatrení aktívnej politiky trhu práce.
Veda a výskum	Implementácia stratégie RIS3	Podpora kľúčových oblastí (materiálového výskumu a nanotechnológií, informačných a komunikačných technológií, biomedicíny a biotechnológie, priemyselných technológií, energetiky, pôdohospodárstva a životného prostredia) prostredníctvom stabilizácie verejných zdrojov a podporu súkromného financovania R&D.
	Transformácia Slovenskej Akadémie Vied	Organizácie SAV sa pretransformujú na novú formu samostatných právnych subjektov - verejné výskumné inštitúcie. Odstránia sa tým bariéry brániace intenzívnejšej spolupráci so súkromným sektorom vo výskume a vývoji a umožní sa využívanie súkromných zdrojov na financovanie ich výskumných a vývojových aktivít.
	Podpora startupov	Štát bude spolu zabezpečovať informačné, vzdelávacie a networkingové aktivity pre startupy, organizovanie startup podujatí, ako aj priamu podporu konkrétnych podnikateľských zámerov a zapojenie slovenských start - upov s najväčším potenciálom do medzinárodných startupových sietí.
Zmena klímy a energetika	V roku 2012 boli emisie skleníkových plynov mimo sektorov ETS o 6,7% nižšie ako v roku 2005. Vláda tak svoj záväzok zvýšiť emisie o maximálne 13% hlboko prekračuje.	
	V roku 2012 bol podiel energie z OZE na hrubej konečnej spotrebe 10,4%. Stanovený cieľ 14% tak SR do roku 2020 pri nezmenených politikách s najväčšou pravdepodobnosťou prekročí.	
	Podpora energetických auditov vo firmách	Podporu energetických auditov pre malé a stredné podniky a podporu realizácie úsporných opatrení sa prispeje k zníženiu energetickej náročnosti v podnikoch a zvýšeniu ich konkurencieschopnosti.
	Podpora energetickej efektívnosti bytových jednotiek prostredníctvom inovatívnych finančných nástrojov (JESSICA - ŠFRB)	Od júna 2013 Štátny fond rozvoja bývania v rámci projektu JESSICA ponúka zvýhodnené úvery s nulovou úrokovou mierou a 15-ročnou dobou splácania pre obnovu bytových aj nebytových budov v mestských oblastiach. V roku 2013 sa na tento účel vyčlenilo 11,5 mil. eur. Po splnení minimálnych tepelno-technických požiadaviek na kvalitu obnovy je možné financovať až 80% celkových nákladov.
Vzdelávanie	Budovanie predškolských zariadení	Budovanie nových zariadení služieb starostlivosti o dieťa. Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie.
	Zvýšenie plátov učiteľov	V roku 2014 sa zvýšili mzdy pedagogickým a odborným zamestnancom v regionálnom a vysokom školstve o 5 % (42 eur) a vo vysokom o 16 eur na osobu a ďalšie do balíka na zlepšenie odmeňovania . Zvýšenie bude závisieť od viacerých kritérií vrátane výkonu učiteľa.
	Podpora praktického vzdelávania	Podpora duálneho vzdelávania daňovým zvýhodnením zamestnávateľov, ktoré vytvorí predpoklady na lepšie uplatnenie absolventov do trvalého pracovného pomeru.
	Kvalita vysokého školstva	Zvýšenie kvality vysokého školstva. Zjednodušenie akreditácia a garancie,

		zmena rigidných pravidiel pre výber garantov štúdia.
Chudoba a sociálna inklúzia	Asistenti učiteľov	V rámci inklúzie marginalizovaných skupín sa rozšíri projekt asistentov na školách (celodenné vzdelávanie) o 6 mil. eur od roku 2015.
	Lepší prístup k predškolskému vzdelávaniu pre marginalizované komunity	Podpora sociálnej inklúzie a pozitívnych zmien v komunitách s osobitným dôrazom na marginalizované rómske komunity prostredníctvom rozvoja komunitnej práce v komunitných centrách. Vydávanie učebníc a učebných textov v slovenskom a v rómskom jazyku.

Tabuľka 7: Porovnanie s Programom stability

	ESA kód	2013 % HDP	2014 % HDP	2015 % HDP
Cieľové saldá verejnej správy	B.9			
Program stability		-2,8	-2,6	-2,5
Návrh rozpočtového plánu		-2,6	-2,6	-2,5
Rozdiel		0,1	0,0	0,0
Saldá verejnej správy na základe scenára nezmenených politík	B.9			
Program stability		-2,8	-2,8	-3,7
Návrh rozpočtového plánu		-2,6	-2,9	-3,5
Rozdiel		0,14	-0,09	0,12